

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. นางสุจิตรา เกตุยิ่งพิบูลย์
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนไทยรัฐมิตรภาพที่ 1 (บ้านหัวช้าง)
2. นางกรรณแก้ว ทศน์แก้ว
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองใหม่ชลอราษฎร์รังสฤษดิ์
3. นางวัชรีย์ มะม่วงแก้ว
รองผู้อำนวยการชำนาญการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี
4. นายธวัชชัย ปุณศิริกุล
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยพัฒนาและประกันคุณภาพ โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา
5. นายธีรภัทร สุวรรณรุจิ
อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีลพบุรี

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๒๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมรรคา
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางสุจิตรา เกลี้ยงพิบูลย์

สิ่งที่มาด้วย	๑. แผนการสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD	จำนวน ๓ แผน
	๒. แผนการสอนแบบปกติ	จำนวน ๓ แผน
	๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาคณิตศาสตร์ ๑	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบวัดความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมยุรา เสตะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ ๑
เรื่อง ตรรกศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ โดยวิธีสอนแบบ
ร่วมมือในกิจกรรม STAD กับวิธีการสอนแบบปกติ โดยมี ผศ.ผดุงเกียรติ มุ่งธัญญา
เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ถิรเดช พิมพ์ทองงาม เป็นกรรมการผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐ ๓๖๔๒-๒๖๐๗-๙ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๕๔๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางกรองแก้ว ทัศนแก้ว

สิ่งที่มาด้วย	๑. แผนการสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD	จำนวน ๓ แผน
	๒. แผนการสอนแบบปกติ	จำนวน ๓ แผน
	๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาคณิตศาสตร์ ๑	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบวัดความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมยุรา เสตะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ ๑ เรื่อง ตรรกศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ โดยวิธีสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD กับวิธีการสอนแบบปกติ โดยมี ผศ. ผดุงเกียรติ มุ่งขวัญ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ. ทิรเดช พิมพ์ทองงาม เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรวงศรี ตุ่นทอง)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๙ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๒๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางวัชรีย์ มะม่วงแก้ว

สิ่งที่มาด้วย	๑. แผนการสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD	จำนวน ๓ แผน
	๒. แผนการสอนแบบปกติ	จำนวน ๓ แผน
	๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาคณิตศาสตร์ ๑	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบวัดความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมยุรา เสตะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ ๑ เรื่อง ตรรกศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ โดยวิธีสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD กับวิธีการสอนแบบปกติ โดยมี ผศ.ผดุงเกียรติ มุ่งชัยเข้เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.กิตติเดช พิมพ์ทองงาม เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๕ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@ru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๔๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
เรียน นายวิชาชัย ปุณศรีกรกุล

สิ่งที่มาด้วย	๑. แผนการสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD	จำนวน ๓ แผน
	๒. แผนการสอนแบบปกติ	จำนวน ๓ แผน
	๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาคณิตศาสตร์ ๑	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบวัดความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมยุรา เสตะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ ๑
เรื่อง ตรรกศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ โดยวิธีสอนแบบ
ร่วมมือในกิจกรรม STAD กับวิธีการสอนแบบปกติ โดยมี ผศ.ผดุงเกียรติ มุ่งชัยญา
เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผศ.กิตติเดช พิมพ์ทองงาม เป็นกรรมการผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรงศรี คุ่นทอง)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๑-๒๖๐๗-๙ ต่อ ๕๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙ ๐๒ / ๒๕๕๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมรรคา
อ.เมือง บ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นายธีรภัทร สุวรรณรุจิ

สิ่งที่มาด้วย	๑. แผนการสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD	จำนวน ๓ แผน
	๒. แผนการสอนแบบปกติ	จำนวน ๓ แผน
	๓. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายวิชาคณิตศาสตร์ ๑	จำนวน ๑ ชุด
	๔. แบบวัดความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวมยุรา เสตะบุตร นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ ๑ เรื่อง ตรรกศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ ๑ โดยวิธีสอนแบบร่วมมือในกิจกรรม STAD กับวิธีการสอนแบบปกติ โดยมี ผศ.ผดุงเกียรติ มุ่งธัญญา เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ถิรเดช พิมพ์ทองาม เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐ ๓๖๔๒-๒๖๐๗-๙ ตย ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email education@trp.ac.th

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
รายวิชาคณิตศาสตร์ 1 เรื่อง ตรรกศาสตร์ ของนักศึกษา
ระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 (ปวส.1)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1
เรื่อง ตรรกศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
2. จงเลือกตัวเลือกที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับตัวเลือก
3. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบหลังจากทำเครื่องหมายลงในช่องของตัวเลือก ให้นักเรียนขีดเส้นคู่ \equiv ทับเครื่องหมาย X ที่ไม่ต้องการ แล้วจึงทำเครื่องหมาย X ลงในช่องตัวเลือกที่ต้องการใหม่
4. ห้ามขีดฆ่า ทำเครื่องหมายหรือเขียนอักษรใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
5. ถ้ามีข้อสงสัยใด ๆ ให้ถามกรรมการคุมสอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1
เรื่อง ตรรกศาสตร์ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1

1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นประพจน์

ก. น้ำลดตอผุด	ข. จังหวัดสงขลาติดทะเลใช่หรือไม่
ค. ขอให้มีความสุข	ง. ประเทศไทยอยู่ในทวีปอเมริกา
2. ประโยคในข้อใดไม่เป็นประพจน์

ก. 4 เป็นจำนวนคู่	ข. เส้นตรง 2 เส้นตัดกันมุมตรงข้ามย่อมเท่ากัน
ค. 3 เป็นตัวประกอบของ 6	ง. ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกใช่ไหม
3. จงพิจารณาว่าประโยค "นกกับเขาวัวไปดูภาพยนตร์" เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร เมื่อ กำหนด p แทน นกไปดูภาพยนตร์, q แทนเขาวัวไปดูภาพยนตร์

ก. $p \wedge q$	ข. $p \vee q$
ค. $p \rightarrow q$	ง. $p \leftrightarrow q$
4. ข้อใดแทน ถ้าสุนิสานอ่านหนังสือแล้วสุนิสานจะเรียนเก่ง

ให้ p แทน สุนิสานอ่านหนังสือ	
q แทน สุนิสานเรียนเก่ง	
ก. $p \wedge q$	ข. $p \vee q$
ค. $p \rightarrow q$	ง. $p \leftrightarrow q$
5. "ถ้าไก่ออกลูกเป็นตัวแล้วหมูออกลูกเป็นไข่" จะมีค่าความจริงตรงกับข้อใด

ก. เท็จ	ข. จริง
ค. อาจจะเป็นจริงหรือเท็จก็ได้	ง. สรุปแน่นอนไม่ได้
6. นิเสธของประพจน์ในข้อใดมีค่าความจริงเป็นจริง

ก. π เป็นจำนวนอตรรกยะ	ข. $5 < 6$
ค. $2 \times 3 = 4$	ง. 0 เป็นจำนวนคู่
7. ประพจน์เชิงประกอบในข้อใดที่มีค่าความจริงเป็นจริง เมื่อกำหนดให้ p, q เป็นจริง และ r, s เป็นเท็จ

ก. $(p \wedge q) \wedge r$	ข. $p \rightarrow q \rightarrow r$
ค. $\sim(\sim p)$	ง. $(r \vee s) \wedge p$

8. จงหาค่าความจริงของประพจน์ย่อยของประพจน์เมื่อกำหนด $p \rightarrow (q \vee r)$ มีค่าความจริงเป็นเท็จ
- ก. p เป็นจริง , q, r เป็นเท็จ ข. p เป็นเท็จ q, r เป็นจริง
 ค. p, q เป็นจริง r เป็นเท็จ ง. p, r เป็นเท็จ q เป็นจริง
9. กำหนดให้ $p \leftrightarrow q$ และ $q \vee r$ มีค่าความจริงเป็นเท็จ ข้อใดต่อไปนี้มีค่าความจริงเป็นจริง
- ก. $(p \wedge \sim q) \vee r$ ข. $(p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)$
 ค. $(\sim p \rightarrow \sim q) \leftrightarrow r$ ง. $(\sim p \rightarrow q) \leftrightarrow (r \rightarrow q)$
10. ประพจน์ที่นำมาเชื่อมเข้าด้วยกัน 2 ประพจน์ ค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบที่สามารถเกิดขึ้นได้มีกี่กรณี
- ก. 4 ข. 6
 ค. 8 ง. 16
11. ประพจน์ต่อไปนี้ $(q \vee \sim r) \leftrightarrow [(q \rightarrow p) \wedge r]$ จะสร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ได้กี่กรณี
- ก. 8 ข. 6
 ค. 4 ง. 2
12. กำหนดค่าความจริงของ p, q, r เป็นจริง เท็จ เท็จ ตามลำดับ ข้อใดต่อไปนี้มีค่าความจริงเป็นจริง
- ก. $p \leftrightarrow (q \vee r)$
 ข. $\sim (p \vee q) \rightarrow r$
 ค. $[(p \vee q) \wedge (\sim q \vee r)] \rightarrow (q \wedge r)$
 ง. $\sim (p \vee \sim q) \leftrightarrow (q \wedge \sim r)$
13. ประพจน์ $10 + 15 = 40$ ต้องเชื่อมกับประพจน์ $15 > 10$ ด้วยตัวเชื่อมใดจึงจะมีค่าความจริงเป็นจริง
- ก. \wedge ข. \vee
 ค. \rightarrow ง. \leftrightarrow
14. กำหนด $(p \wedge q) \rightarrow (r \wedge s)$ มีค่าความจริงเป็นเท็จและ $p \rightarrow \sim r$ มีค่าความจริงเป็นเท็จ ค่าความจริงของ p, q, r และ s เรียงตามลำดับคือข้อใด
- ก. T T T F
 ข. T T F T
 ค. T T F F
 ง. T T T T

15. ประพจน์ใดสมมูลกัน
- $(\sim p \wedge \sim q), (p \vee q)$
 - $(\sim p \vee \sim q), \sim (p \wedge q)$
 - $(p \rightarrow q), \sim (q \rightarrow p)$
 - $(p \vee \sim q), \sim (p \vee q)$
16. ประพจน์ใดต่อไปนี้เป็นสัจนิรันดร์
- $(p \leftrightarrow q) \rightarrow (\sim q \rightarrow \sim p)$
 - $(p \rightarrow q) \leftrightarrow (q \rightarrow p)$
 - $(p \vee q) \rightarrow (p \wedge q)$
 - $\sim (p \rightarrow q) \rightarrow \sim (p \vee q)$
17. ประพจน์ $p \rightarrow (q \rightarrow r)$ สมมูลกับข้อใด
- $p \rightarrow (r \rightarrow q)$
 - $q \rightarrow (p \rightarrow r)$
 - $q \rightarrow (r \rightarrow p)$
 - $r \rightarrow (p \rightarrow q)$
18. ประพจน์ในข้อใดสมมูลกับ “สุชาติไปตลาดหรือไปโรงเรียน”
- สุชาติไปตลาด
 - สุชาติไปโรงเรียน
 - ถ้าสุชาติไม่ไปตลาดแล้วเขาไปโรงเรียน
 - ถ้าสุชาติไปตลาดแล้วเขาไปโรงเรียน
19. ประพจน์ $(\sim r \vee p) \rightarrow q$ สมมูลกับประพจน์ในข้อใด
- $(r \vee \sim p) \vee q$
 - $\sim q \rightarrow (\sim r \wedge p)$
 - $\sim q \rightarrow (r \wedge \sim p)$
 - $(r \wedge \sim p) \vee q$
20. ข้อใดต่อไปนี้มีค่าความจริงเป็นสัจนิรันดร์
- $\sim (p \rightarrow q) \vee (\sim p \wedge \sim q)$
 - $(\sim p \vee \sim q) \vee (p \leftrightarrow q)$
 - $(p \rightarrow \sim q) \vee (q \rightarrow \sim p)$
 - $p \vee (p \vee q)$

21. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสัจนิรันดร์
- $(p \leftrightarrow q) \rightarrow (\sim q \rightarrow \sim p)$
 - $(p \rightarrow q) \leftrightarrow (q \rightarrow p)$
 - $(p \vee q) \rightarrow (p \wedge q)$
 - $\sim (p \rightarrow q) \rightarrow \sim (p \vee q)$
22. ประพจน์ในข้อใดเป็น ข้อขัดแย้ง
- $(p \wedge q) \wedge \sim (p \vee q)$
 - $[(p \rightarrow q) \wedge p] \rightarrow p$
 - $\sim (p \vee q) \rightarrow p$
 - $\sim p \wedge (p \vee q) \rightarrow q$
23. ข้อใดต่อไปนี้เป็นประโยคเปิด
- $10 + 2 = 12$
 - $9x - 3 = 10$
 - จงหาค่า x จาก $3x + 2 = 10$
 - โปรดต่อคิวด้วยครับ
24. ข้อใดเป็นประโยคเปิด
- เขาชอบเรียนวิชาอะไรแน่
 - $X^2 + 1 > 3$
 - ค. $X^2 > 0$ เมื่อ X เป็นจำนวนนับ
 - กรุณาถอดรองเท้าด้วย
25. จงพิจารณาว่าข้อใดเป็นจริง
- จำนวนเต็มทุกจำนวนเป็นจำนวนนับ
 - จำนวนนับบางจำนวนเป็นจำนวนเต็ม
 - จำนวนจริงทุกจำนวนเป็นจำนวนเต็ม
 - จำนวนคี่ทุกจำนวนเป็นจำนวนนับ
26. พิจารณาว่าข้อใดเป็นเท็จ เมื่อ X เป็นจำนวนเต็ม
- $\forall x[x > 5]$
 - $\forall x[x \text{ เป็นจำนวนจริง }]$
 - $\exists x[x > 5]$
 - $\exists x[x \text{ เป็นจำนวนจริง }]$

27. การอ้างเหตุผลในข้อใดสมเหตุสมผล

- ก. เหตุ 1. สุกดาเป็นใช้หวัดและสุกดาไม่ไปโรงเรียน
2. สุกดาไม่เป็นใช้หวัด

ผล สุกดาไปโรงเรียน

- ข. เหตุ 1. ถ้าสุกดาเป็นใช้หวัดแล้วสุกดาไปโรงเรียน
2. สุกดาไปโรงเรียน

ผล สุกดาเป็นใช้หวัด

- ค. เหตุ 1. ถ้าสุกดาเป็นใช้หวัดแล้วสุกดาไปโรงเรียน
2. สุกดาเป็นใช้หวัด

ผล สุกดาเป็นใช้หวัดหรือสุกดาไปโรงเรียน

- ง. เหตุ 1. ถ้าสุกดาเป็นใช้หวัดแล้วสุกดาไปโรงเรียน
2. ถ้าสุกดาเป็นใช้หวัดแล้วสุกดาไม่ไปพบแพทย์

ผล ถ้าสุกดาเป็นใช้หวัดแล้วสุกดาไปพบแพทย์

28. การอ้างเหตุผลในข้อใดไม่สมเหตุสมผล

- ก. เหตุ 1. นภาอ่านหนังสือหรือนภาสอบผ่าน
2. นภาสอบไม่ผ่าน

ผล p นภาอ่านหนังสือ

- ข. เหตุ 1. ถ้านภาอ่านหนังสือแล้วนภาสอบผ่าน
2. นภาอ่านหนังสือ

ผล นภาอ่านหนังสือ

- ค. เหตุ 1. ถ้านภาอ่านหนังสือแล้วนภาสอบผ่าน
2. นภาไม่อ่านหนังสือ

ผล นภาสอบไม่ผ่าน

- ง. เหตุ 1. ถ้านภาอ่านหนังสือแล้วนภาสอบผ่าน
2. นภาสอบไม่ผ่าน

ผล นภาอ่านหนังสือ

29. กำหนดเหตุ 1. ถ้าฝนตกแล้วถนนเปียก

2. ถนนไม่เปียก

ข้อใดสรุปได้สมเหตุสมผล

ก. ฝนตก

ข. ฝนไม่ตก

ค. ฝนตกหรือถนนเปียก

ง. ฝนตกและถนนไม่เปียก

30. กำหนดให้ข้อความต่อไปนี้เป็นจริง “นารีชอบอ่านหนังสือและไม่ชอบดูหนัง” และปรากฏว่านารีชอบอ่านหนังสือจริง ผลสรุปในข้อใดสมเหตุสมผล

- ก. นารีชอบดูหนัง
- ข. นารีไม่ชอบดูหนัง
- ค. นารีชอบดูหนังและอ่านหนังสือ
- ง. นารีไม่ชอบทั้งอ่านหนังสือและดูหนัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียน
รายวิชาคณิตศาสตร์

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามวัดความสนใจนี้สร้างขึ้นเพื่อถามความรู้สึก และความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความสนใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ในด้านความรู้สึกชอบ พอใจ เอาใจใส่ เพลิดเพลิน กระตือรือร้น มีความมานะพยายามในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์
2. แบบวัดความสนใจนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ ในแต่ละข้อจะมีช่องว่างให้เลือกตอบ 5 ช่อง ใช้เวลาในการทำ 30 นาที
3. ให้นักศึกษาอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็น
4. การตอบผู้ตอบไม่ต้องกังวลว่าจะถูกหรือผิด เพราะคำถาม ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นซึ่งแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันขอให้นักศึกษาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริง

ระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็นในแบบวัดความสนใจในการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์

1	ระดับความคิดเห็น	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2	ระดับความคิดเห็น	ไม่เห็นด้วย
3	ระดับความคิดเห็น	ไม่แน่ใจ
4	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วย
5	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. นักศึกษาตั้งใจฟังครูผู้สอน					
2. นักศึกษาทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย					
3. นักศึกษาเข้าเรียนตรงเวลา					
4. ถ้านักศึกษาทำงานผิดจะแก้ไขให้ถูกต้องทันที					
5. มีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คณิตศาสตร์					
6. ชอบทำงานคณิตศาสตร์ร่วมกับเพื่อน					
7. ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน					
8. พอใจที่ได้ศึกษาจากใบความรู้และค้นพบความรู้ ด้วยตนเอง					
9. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม					
10. แบบทดสอบคณิตศาสตร์หลังเรียนง่ายเกินไป					
11. ชอบและอยากให้ครูจัดกิจกรรมแบบนี้ทุกชั่วโมง					
12. พอใจผลงานของตนเองที่ทำจากใบงานที่กำหนด					
13. พอใจผลงานของกลุ่ม					
14. มีความอดทนและชอบในการแก้ปัญหาทาง คณิตศาสตร์					
15. ชอบที่จะให้ความร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่น					
16. มีการไตร่ตรองและชอบการทำงานที่ได้รับ มอบหมาย					
17. มีการวางแผนและพอใจในการทำงานอย่างเป็น ระบบ					
18. มีความละเอียดถี่ถ้วนและพอใจในการดำเนินการ แก้ปัญหา					
19. พอใจในการนำเสนอผลงานของตนเอง					
20. มีความสามารถใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทาง คณิตศาสตร์					
21. ชอบการให้เหตุผลเพื่อสนับสนุนคำตอบใน คณิตศาสตร์					
22. พอใจในการแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
23. ชอบหารูปแบบความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์					
24. มีความภูมิใจในการที่จะนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงแม้ผิดพลาดบ้างก็ตาม					
25. นักศึกษายินดีรับฟังคำติชมของเพื่อนที่แตกต่างจากความคิดเห็นของตนเอง					
26. นักศึกษาตอบคำถามของครูทันที					
27. ก่อนจะลงมือทำกิจกรรมทำความเข้าใจในงานที่จะทำเสียก่อน					
28. การค้นหาคำตอบที่มีรูปแบบซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย					
29. นักศึกษาชอบซักถามครูเรื่องที่สงสัย จนกว่าจะเข้าใจในปัญหานั้นอย่างแจ่มชัด					
30. เมื่อเพื่อนนักศึกษาไม่เข้าใจในบทเรียนนักศึกษาพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือเพื่อนทันที					

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ง

แผนการจัดการเรียนรู้

โดยใช้การสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หมวดวิชาสามัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ การหาค่าความจริงของประพจน์และการสร้างตาราง
หาค่าความจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. เชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ได้
3. หาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบได้
4. สร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณี

สาระสำคัญ

ประพจน์ คือ ประโยคที่สามารถบอกได้ว่าเป็นจริงหรือเป็นเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งเพียง
อย่างเดียว

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. รู้สัญลักษณ์เกี่ยวกับนิเสธและตัวเชื่อมต่าง ๆ
3. เขียนสัญลักษณ์ของตัวเชื่อมและหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ได้
4. ดำเนินการเชื่อมประพจน์ย่อยด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ตามขั้นตอนและหาค่าความจริง
ของประพจน์เชิงประกอบได้อย่างถูกต้อง
5. สามารถสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณีที่เกิดขึ้นได้อย่าง
ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

1. ประพจน์
2. การเชื่อมประพจน์
3. การหาค่าความจริงของประพจน์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นสอน

1. แจกจุดประสงค์ในการเรียน วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล และการ
กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

แจ้งให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการเรียนวิชานี้ เมื่อเรียนจบแล้วมีความรู้ความเข้าใจ และผลที่ได้รับมีอะไรบ้าง ตลอดจนแนวทางการสอน กิจกรรมระหว่างเรียน และเกณฑ์การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้

2. ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน

3. นำนักศึกษาเข้าสู่บทเรียน

3.1 สอนทบทวนกับนักศึกษาว่าข้อความที่เป็นประพจน์มีใช้ใน ชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น ข้อความที่ฝ่ายโจทก์บอกให้ศาลรับฟังนั้นเรียกว่าประพจน์ซึ่งเป็นข้อความที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ

3.2 อธิบายความหมายของคำว่าประพจน์

ประพจน์ คือ ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธที่สามารถบอกได้ว่า เป็นจริงหรือเป็นเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

3.3 การเชื่อมประพจน์โดยวิธีการยกตัวอย่างประพจน์แล้วทำการเปลี่ยนประโยคข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ที่มีตัวเชื่อมประพจน์ให้นักศึกษาทำความเข้าใจ ดังนี้

- ถ้าสุดาคීමันมแล้วสุดาจะสูงขึ้น เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ สุดาคීමันม

q แทนประพจน์ สุดาจะสูงขึ้น

สัญลักษณ์ คือ $p \rightarrow q$

- สมคิดและสมศักดิ์เป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี เขียนเป็น

สัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ สมคิดเป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี

q แทนประพจน์ สมศักดิ์เป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี

สัญลักษณ์ คือ $p \wedge q$

- ถ้า 2 เป็นเลขคู่แล้ว 2×2 เป็นเลขคู่ ก็ต่อเมื่อ 4 เป็นเลขคู่ เขียนเป็น

สัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ 2 เป็นเลขคู่

q แทนประพจน์ 2×2 เป็นเลขคู่

r แทนประพจน์ 4 เป็นเลขคู่

สัญลักษณ์ คือ $(p \rightarrow q) \leftrightarrow r$

- ยะลาอยู่ในภาคใต้หรือไม่ได้อยู่ในภาคใต้ เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ ยะลาอยู่ในภาคใต้

q แทนประพจน์ ยะลาไม่ได้อยู่ในภาคใต้

สัญลักษณ์ คือ $p \vee \sim p$

3.4 แสดงการหาค่าความจริงของประพจน์

ตัวอย่างที่ 1 ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกหรือทางทิศตะวันตก

วิธีทำ กำหนดให้ p แทนประพจน์ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก
 q แทนประพจน์ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก

สัญลักษณ์ $p \vee q$

p เป็นประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นจริง (T)

q เป็นประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นเท็จ (F)

เพราะฉะนั้น $p \vee q$ เขียนได้เป็น $T \vee F = T$

ตัวอย่างที่ 2 กำหนดให้ p, q เป็นจริงและ r เป็นเท็จจงหาค่าความจริงของประพจน์ $(p \vee q) \wedge r$

วิธีทำ จากโจทย์ $(p \vee q) \wedge r$ ให้ใส่ค่าความจริงที่โจทย์กำหนดแทนลงใน p, q, r จะได้

$(T \vee T) \wedge F$ ดำเนินการหาค่าความจริงในวงเล็บก่อน $(T \vee T) = T$

$T \wedge F$ จะได้คำตอบ คือ F

3.5 การสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ

ตัวอย่างที่ 1 จงสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ “ถ้าหนักฝากเงินแล้วหนักได้ดอกเบี้ย”

วิธีทำ กำหนดให้ p แทนประพจน์หนักฝากเงิน

q แทนประพจน์หนักได้ดอกเบี้ย

ประพจน์เชิงประกอบ คือ $p \rightarrow q$ สร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ได้ดังนี้

p	q	$p \rightarrow q$
T	T	T
T	F	F
F	T	T
F	F	T

ตัวอย่างที่ 2 จงสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ $(p \vee q) \wedge r$

p	q	r	$p \vee q$	$(p \vee q) \wedge r$
T	T	T	T	T
T	T	F	T	F
T	F	T	T	T
T	F	F	T	F
F	T	T	T	T
F	T	F	T	F
F	F	T	F	F
F	F	F	F	F

2. ขั้นตอนทวนความรู้เป็นกลุ่ม

1. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 4 – 5 คน โดยลดความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อนเพื่อทำกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ พร้อมทั้งแจกใบความรู้ที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 โดยให้สมาชิกทุกคนศึกษาใบความรู้ และร่วมกันอภิปรายซักถามกันภายในกลุ่ม โดยครูคอยเป็นผู้ให้คำแนะนำ

1.1 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจโดยครูแจกใบงานที่ 1.1 และ 1.2 ให้นักศึกษาร่วมกันทำ

1.2 ภายหลังจากทำงานกลุ่มแล้วให้นักศึกษานำเฉลยที่ครูไปตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งร่วมกันแก้ไขและทำความเข้าใจภายในกลุ่ม

1.3 ครูดำเนินการตามคำถามให้นักศึกษาตอบคำถามโดยที่ให้นักศึกษาตอบคำถามพร้อมให้เหตุผล

3. ขั้นตอนสอบย่อย

1. ให้นักศึกษาจัดห้องเพื่อดำเนินการทดสอบย่อย
2. ผู้สอนแจกข้อทดสอบย่อย

4. ขั้นตอนคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน

1. ตรวจสอบแบบทดสอบของนักศึกษาแต่ละคน
2. นำคะแนนที่ตรวจได้จากข้อที่ 1 ไปหาคะแนนพัฒนาการจากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบของนักศึกษาในบทเรียนที่แล้ว

3. ให้นักศึกษาแต่ละคนนำคะแนนที่ได้ไปรวมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

5. ชั้นการรับรองผลงานของกลุ่ม

1. ประกาศคะแนนกลุ่มของแต่ละกลุ่มให้ทราบ
2. ให้นักศึกษาทุกคนกล่าวคำชมเชยกับผู้เรียนกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการกลุ่ม

สูงสุด

สื่อการสอน

1. ใบงานที่ 1.1 , 1.2
2. ใบความรู้ที่ 1.1 , 1.2 , 1.3
3. แบบทดสอบย่อยที่ 1
4. แบบทดสอบก่อนเรียน

วัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัด
 - 1.1 ตรวจสอบผลงาน
 - 1.2 ทดสอบ
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบทดสอบ
 - 2.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การประเมิน

คะแนนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์

ใบความรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของประพจน์

ประพจน์

ประพจน์ หมายถึง ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธอย่างใดอย่างหนึ่งที่สามารถบอกได้ว่าประโยคนั้นเป็นจริงหรือเป็นเท็จ เช่น

- “ม้าน้ำไม่ใช่สัตว์ที่อาศัยอยู่ในทะเล เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคปฏิเสธที่ไม่เป็นจริงค่าความจริงเป็นเท็จ

- “ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “ถ้า $2 + 3 = 5$ แล้ว $3 + 2 = 5$ ” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “แมวและสุนัขเป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “ประเทศไทยไม่ได้อยู่ในทวีปอเมริกา” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคปฏิเสธที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่เลี้ยงลูกด้วยนม” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีความความจริงเป็นจริง

- “จำนวนจริงแบ่งเป็นจำนวนตรรกยะและอตรรกยะ” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่มีค่าความจริงเป็นจริง

- “ $X^2 > 0$ ” ไม่เป็นประพจน์ เพราะไม่ทราบค่า X ทำให้ไม่ทราบว่าเป็น จริงหรือเท็จ

- “คนจนเป็นคนเลว” ไม่เป็นประพจน์ เพราะไม่ทราบค่าความจริงว่า จริงหรือเท็จ

- “ในห้องเรียนงดใช้เสียง” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคคำสั่ง

- “อู๊ย ขอโทษค่ะฉันตกคนผิด” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคที่อยู่ในรูปคำอุทาน

- “เลข 6 เป็นจำนวนเต็มบวกใช่หรือไม่” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคคำถาม

- “กรุณารักษาความสะอาด” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคคำสั่ง

ข้อสังเกต ประโยคที่อยู่ในรูปคำถาม คำสั่ง ห้าม ขอร้อง อุทาน प्रารรณนา และประโยคที่มีตัวแปร (ไม่รู้ค่าความจริง) ไม่เป็นประพจน์

นิยามที่ 1 ประพจน์ที่เป็นจริง จะมีค่าความจริงเป็นจริง

 ประพจน์ที่เป็นเท็จ จะมีค่าความจริงเป็นเท็จ

ใบความรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบความรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเชื่อมประพจน์

1. การเชื่อมประพจน์

จะพบว่าในชีวิตประจำวัน การนำประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธ 2 ประโยคมาเชื่อมกัน เพื่อให้ได้ประโยคใหม่นั้นจะต้องใช้ตัวเชื่อม ซึ่งตัวเชื่อมที่ใช้ ก็คือ “และ” “หรือ” “ถ้า...แล้ว” “ก็ต่อเมื่อ” ดังเช่นประโยค ฉันกินข้าวและเธอกินราตหน้า สุกาเรียนเก่งก็ต่อเมื่อสุกาขยันเรียน

ในทางตรรกศาสตร์นั้นประพจน์ที่เป็นประพจน์เดี่ยวจะเรียกว่าประพจน์เชิงเดี่ยว แต่ประพจน์ที่มี 2 ประพจน์ขึ้นไปที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ นั้นเรียกว่าประพจน์เชิงประกอบ ซึ่งตัวเชื่อมที่ใช้ในการเชื่อมประพจน์เข้าด้วยกันมีดังนี้

ตัวเชื่อม (connectives)	สัญลักษณ์
1. และ (and)	\wedge
2. หรือ (or)	\vee
3. ถ้า...แล้ว... (if...then...)	\rightarrow
4. ก็ต่อเมื่อ (if and only if)	\leftrightarrow

การเชื่อมประพจน์จะใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ เช่น p, q แทนประพจน์เชิงเดี่ยว เพื่อสะดวกในการเชื่อมประพจน์

นิยามที่ 2 ประพจน์เชิงเดี่ยวใดที่เป็นจริงค่าความจริงของประพจน์นั้นจะเขียนแทนด้วย T ประพจน์เชิงเดี่ยวใดที่เป็นเท็จค่าความจริงของประพจน์นั้นจะเขียนแทนด้วย F

การพิจารณาค่าความจริงของประพจน์

กรณีที่ 1 ถ้า p เป็นประพจน์เชิงเดี่ยวค่าความจริงของ p จะมีค่าความจริง 2 กรณี คือ จริงและเท็จ

กรณีที่ 2 ถ้า p และ q เป็นประพจน์เชิงเดี่ยวที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมแล้ว การพิจารณาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบของ p และ q จะไม่ได้ 4 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1	ประพจน์ p เป็นจริง ประพจน์ q เป็นจริง
กรณีที่ 2	ประพจน์ p เป็นจริง ประพจน์ q เป็นเท็จ
กรณีที่ 3	ประพจน์ p เป็นเท็จ ประพจน์ q เป็นจริง
กรณีที่ 4	ประพจน์ p เป็นเท็จ ประพจน์ q เป็นจริง ดังตาราง

p	q
T	T
T	F
F	T
F	F

2. การเชื่อมสัญลักษณ์เชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ

2.1 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม “และ” (\wedge)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ $2 + 4 = 6$

และ q แทนประพจน์ $2 \times 4 = 8$

จะได้ ข้อความ $2 + 4 = 6$ และ $2 \times 4 = 8$

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \wedge q$

2.2 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม “หรือ” (\vee)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ สองเป็นจำนวนคู่

และ q แทนประพจน์ จำนวนคู่เป็นจำนวนเต็ม

จะได้ ข้อความ สองเป็นจำนวนคู่หรือจำนวนคู่เป็นจำนวนเต็ม

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \vee q$

2.3 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม “ถ้า...แล้ว” (\rightarrow)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ นกมีปีก

และ q แทนประพจน์ นกบินได้

จะได้ ข้อความ นกมีปีกแล้วนกบินได้

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \rightarrow q$

2.4 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม “ก็ต่อเมื่อ” (\leftrightarrow)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ เสือเป็นนักล่า

และ q แทนประพจน์ เสือกินเนื้อเป็นอาหาร

จะได้ ข้อความ เสือเป็นนักล่าก็ต่อเมื่อเสือกินเนื้อเป็นอาหาร

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \leftrightarrow q$

3. นิเสธของประพจน์

เป็นประพจน์ที่เปลี่ยนแปลงจากข้อความเดิมโดยเติมคำว่า “ไม่” เพื่อแสดงในสิ่งที่ตรงข้ามกับข้อความเดิม

ถ้าให้ p แทนข้อความ 5 เป็นจำนวนคี่

นิเสธของข้อความ 5 ไม่เป็นจำนวนคี่ เขียนแทนด้วย $\sim p$

ใบความรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่อง การหาค่าความจริงของประพจน์

1. การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม
กำหนดให้

p เป็นประพจน์ที่แทนด้วยข้อความที่ 1

q เป็นประพจน์ที่แทนด้วยข้อความที่ 1

ค่าความจริงที่มีค่าความจริงเป็นจริง แทนด้วย T

ค่าความจริงที่มีค่าความจริงเป็นเท็จ แทนด้วย F

1.1 หาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “และ” (\wedge) ของ p และ q

P	q	$p \wedge q$
T	T	T
T	F	F
F	T	F
F	F	F

ตัวอย่าง กำหนดให้

p แทนประพจน์แมวเป็นสัตว์เลี้ยง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

q แทนประพจน์สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

r แทนประพจน์ปลาเป็นสัตว์เลี้ยง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นเท็จ)

ดังนั้น $p \wedge q$ แมวเป็นสัตว์เลี้ยงและสุนัขเป็นสัตว์เลี้ยง มีค่าความจริงเป็นจริง

T \wedge T

T

$p \wedge r$ แมวเป็นสัตว์เลี้ยงและปลาเป็นสัตว์เลี้ยง มีค่าความจริงเป็นเท็จ

T \wedge F

F

1.2 การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “หรือ” (\vee)

P	q	$p \vee q$
T	T	T
T	F	T
F	T	T
F	F	*F

ตัวอย่าง กำหนดให้

p แทนประพจน์สุพรรณบุรีไม่อยู่ในภาคกลาง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นเท็จ)

q แทนประพจน์เชียงใหม่อยู่ในภาคเหนือ (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

ดังนั้น แทนประพจน์สุพรรณบุรีไม่อยู่ในภาคกลางหรือเชียงใหม่อยู่ในภาคเหนือมีค่าความจริงเป็นจริง

F V T

T

1.3 การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “ถ้า...แล้ว...” (\rightarrow)

ตัวอย่าง มานะสัญญากับธนาคารว่า ถ้าครบกำหนด 1 ปี แล้ว มานะจะนำเงินมาชำระคืน

ให้ p แทนข้อความสัญญาที่ครบกำหนด 1 ปี

q แทนข้อความที่มานะจะนำเงินมาชำระคืน

ดังนั้น ข้อความที่ว่าถ้าครบกำหนด 1 ปี แล้ว มานะจะนำเงินมาชำระคืน

แทนด้วย $p \rightarrow q$ ซึ่งค่าความจริงของ $p \rightarrow q$ เป็นดังนี้

P	q	$p \rightarrow q$
T	T	T
T	F	*F
F	T	T
F	F	T

1.4 การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “ก็ต่อเมื่อ” (\leftrightarrow)

ตัวอย่าง

ให้ p แทนข้อความสมศรีได้รับมรดก

q แทนข้อความสมศรีอายุครบ 20 ปี

ดังนั้น ข้อความที่ว่า สมศรีได้รับมรดกก็ต่อเมื่อสมศรีอายุครบ 20 ปี

แทนด้วย $p \leftrightarrow q$ ซึ่งค่าความจริงของ $p \leftrightarrow q$ เป็นดังนี้

P	q	$p \leftrightarrow q$
T	T	*T
T	F	F
F	T	F
F	F	*T

นิเสธของประพจน์เป็นประโยคปฏิเสธของประพจน์สามารถหาค่าความจริงได้ดังตาราง

P	$\sim p$
T	F
F	T

ตัวอย่าง กำหนดให้

p แทนประพจน์ โลกมีดวงจันทร์เป็นบริวาร (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

นิเสธของ p ($\sim p$) คือ โลกไม่มีดวงจันทร์เป็นบริวาร มีค่าความจริงเป็นเท็จ

$\sim T$

F

2. การหาค่าความจริงของประพจน์

ขั้นตอนการหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ ทำตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ดำเนินการเชื่อมประพจน์ในวงเล็บ () ก่อน เช่น $(p \vee q) \rightarrow r$ ให้ดำเนินการหาค่าความจริง $(p \vee q)$ ก่อน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ดำเนินการทำนิเสธของประพจน์ (\sim)

ขั้นที่ 3 ดำเนินการทำตัวเชื่อม “และ” “หรือ” (\wedge , \vee) (ดำเนินการพร้อมกัน) ได้

ขั้นที่ 4 ดำเนินการทำตัวเชื่อม “ถ้า...แล้ว...” (\rightarrow)

ขั้นที่ 5 ดำเนินการทำตัวเชื่อม “ก็ต่อเมื่อ” (\leftrightarrow)

ตัวอย่างการหาค่าความจริงของประพจน์

ประโยค	สัญลักษณ์	ค่าความจริงของ ประพจน์เชิง ประกอบ	ค่าความจริงของ ประพจน์เชิง ประกอบ
1. ถ้าพะเยาอยู่ภาคเหนือแล้วลพบุรีอยู่ภาคใต้	$p \rightarrow q$	$T \rightarrow F$	F
2. พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกหรือทิศเหนือ	$p \vee q$	$T \vee F$	T
3. นกแก้วและนกกระจอกเทศเป็นสัตว์เลี้ยงปึก	$p \wedge q$	$T \wedge T$	T
4. เสือกินเนื้อก็ต่อเมื่อวัวกินหญ้า	$p \leftrightarrow q$	$T \leftrightarrow T$	T
5. ถ้า p เป็นประพจน์แล้ว p ต้องหาค่าความจริงได้	$p \rightarrow q$	$T \rightarrow T$	T

จงหาค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

เมื่อ กำหนดให้ ประพจน์ p และ q มีค่าความจริงเป็นจริง และ ประพจน์ r มีค่าความจริงเป็นเท็จ

1. $(p \vee q) \rightarrow r$

$$(T \vee T) \rightarrow F$$

$$T \rightarrow F$$

$$F$$

2. $\sim(r \vee q) \wedge p$

$$\sim(F \vee T) \wedge T$$

$$\sim(T) \wedge T$$

$$F \wedge T$$

$$F$$

3. $(p \wedge q) \leftrightarrow \sim r$

$$(T \wedge T) \leftrightarrow \sim F$$

$$T \leftrightarrow \sim F$$

$$T \leftrightarrow T$$

$$T$$

3. การสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ

การหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ เมื่อไม่ได้กำหนดค่าความจริงของประพจน์ย่อยแต่ละตัวมาให้ จำเป็นต้องพิจารณาค่าความจริงของประพจน์เชิงเดี่ยวทุกกรณีที่เป็นไปได้ โดยพิจารณาดังนี้

- ถ้ามีประพจน์เชิงเดี่ยวประพจน์เดี่ยวค่าความจริงที่จะพิจารณามี 2 กรณี

- ถ้ามีประพจน์เชิงเดียวประพจน์ย่อย 2 ประพจน์ค่าความจริงที่จะพิจารณา 4 กรณี
- ถ้ามีประพจน์เชิงเดียวประพจน์ย่อย 3 ประพจน์ค่าความจริงที่จะพิจารณา 8 กรณี
- ถ้ามีประพจน์เชิงเดียวประพจน์ย่อย n ประพจน์ค่าความจริงที่จะพิจารณา 2^n กรณี

การหาค่าความจริงเมื่อ p เป็นประพจน์เชิงเดียว

ตัวอย่าง จงสร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ $p \wedge \sim p$

P	$\sim p$	$p \wedge \sim p$
T	F	F
F	T	F

การหาค่าความจริงเมื่อมีประพจน์ย่อย 2 ประพจน์ คือ p, q

ตัวอย่าง จงสร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ “ถ้าสมศรีดีมนมแล้วสมศรีแข็งแรง”

กำหนดให้ p แทนประพจน์สมศรีดีมนม

q แทนประพจน์สมศรีแข็งแรง

จะได้ประพจน์เชิงประกอบ $p \rightarrow q$

p	q	$p \rightarrow q$
T	T	T
T	F	F
F	T	T
F	F	T

การหาค่าความจริงเมื่อมีประพจน์ย่อย 3 ประพจน์ คือ p, q, r

ตัวอย่าง จงสร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ $(p \wedge q) \rightarrow r$

p	q	r	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \rightarrow r$
T	T	T	T	T
T	T	F	T	F
T	F	T	F	T
T	F	F	F	T
F	T	T	F	T
F	T	F	F	T
F	F	T	F	T
F	F	F	F	T

ใบงาน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของประพจน์ การเชื่อมประพจน์

1. พิจารณาประโยคต่อไปนี้ว่าเป็นประพจน์หรือไม่ เพราะเหตุใด

ประโยค	เป็น/ไม่เป็น	เหตุผล
1. $2 \times 5 = 2 + 5$ 2. ฉันรักคุณนะ 3. ประโยคคำถามเป็นประพจน์ 4. $y = 2x + 5$ เป็นสมการเส้นตรง 5. กรุณาอย่ายืนขวางประตู 6. e เป็นจำนวนอตรรกยะ 7. ผ่นทั้งให้เป็นเข็ม 8. กรุณาใช้ช่องถัดไป 9. $(3 + 2) + 4 > 8$ 10. โปรดสวมหมวกกันน็อคขณะขับขี่รถจักรยานยนต์		

2. ประพจน์ต่อไปนี้ ข้อใดมีค่าความจริงเป็น "จริง" หรือ "เท็จ"

ประโยค	ค่าความจริง		
	จริง	เท็จ	ไม่เป็นประพจน์
1. $7 + 5 \neq 11$ 2. $5 + 2 = 10$ 3. 3 เป็นจำนวนเต็มลบ 4. เดือนกุมภาพันธ์มี 30 วัน 5. ดาวศุกร์มีดวงจันทร์เป็นดาวบริวารมากที่สุด 6. สีเหลืองมีสีฟ้ามีสีน้ำตาลมีสีน้ำเงินยาวเท่ากัน 7. ถ้า x เป็นจำนวนเต็มบวก แล้ว $x > 0$ 8. จังหวัดสพบุรีอยู่ในภาคเหนือ 9. ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด 10. $\sqrt{3} + \sqrt{5} = \sqrt{8}$			

3. จงเปลี่ยนประโยคต่อไปนี้ให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์

กำหนดให้ประพจน์แรกแทนด้วยตัวแปร p และประพจน์ที่สองแทนด้วยตัวแปร q

ประโยค	รูปสัญลักษณ์
1. 5 เป็นจำนวนคี่ และ 6 เป็นจำนวนคี่	
2. รดา ตั้งใจเรียนก็ต่อเมื่อ รดาจะสอบ	
3. ถ้าสุดาสอบได้ที่ 1 แล้วเธอจะได้รับรางวัล	
4. ซาคีกับนกไปแข่งขันทักษะร้อยมาลัย	
5. เธอจะแข็งแรงก็ต่อเมื่อเธอตีมนม	
6. นนทไม่ไปโรงเรียน	
7. ถ้าสาวเรียนวิศวกรรมแล้วสาวจะเป็นวิศวกร	
8. π เป็นจำนวนตรรกยะ แต่ $\frac{22}{7}$ เป็นจำนวนอตรรกยะ	
9. ถ้า 2 เป็นตัวประกอบของ 8 แล้ว 8 เป็นเลขคู่	
10. แดงจะไปจับทุเรียนหรือไประยอง	

ใบงาน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบงานที่ 1.2 เรื่อง การหาค่าความจริงของประพจน์

1. จงบอกค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

- 1.1 ถ้า 8 เป็นจำนวนคู่แล้ว 10 เป็นจำนวนคู่
.....
- 1.2 ประพจน์เป็นประโยคบอกเล่าหรือประโยคคำถาม
.....
- 1.3 ถ้า 3×7 เป็นเลขคู่ แล้ว 21 เป็นเลขคู่
- 1.4 $\frac{5}{10}$ เป็นเศษส่วนหรือจำนวนเต็ม
- 1.5 งูเป็นสัตว์เลื้อยคลานและเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
.....

2. กำหนดให้ประพจน์ P, Q มีค่าความจริงเป็นจริง และประพจน์ A, B, C มีค่าความจริงเป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

ประพจน์	ค่าความจริง	ประพจน์	ค่าความจริง
2.1 $(P \vee Q) \vee A$		2.2 $A \rightarrow (Q \vee B)$	
2.3 $(A \wedge B) \wedge P$		2.4 $(C \leftrightarrow P) \wedge Q$	
2.5 $\sim A \rightarrow (\sim P \leftrightarrow Q)$		2.6 $\sim(A \rightarrow C) \leftrightarrow P$	

3. จงหาค่าความจริงของประพจน์

- 3.1 ถ้า $(A \wedge R) \rightarrow (B \vee S)$ เป็นเท็จ และ $A \rightarrow B$ เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ A, B, R และ S

.....

.....

.....

.....

3.2 ถ้า $(M \rightarrow N) \wedge (A \vee B)$ เป็นจริง และ $N \vee B$ เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ M, N, A และ B

.....

.....

.....

.....

3.3 ถ้า $x \wedge y \rightarrow z$ เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ $(z \rightarrow y) \leftrightarrow \sim x$

.....

.....

.....

.....

4. จงสร้างตารางแสดงค่าความจริงต่อไปนี้

4.1 $\sim p \rightarrow p$

p	$\sim p$	$\sim p \rightarrow p$

4.2 $(\sim p \vee q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee q$	$p \wedge \sim q$	$(\sim p \vee q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

4.3 ถ้าฝนตกแล้วถนนลื่นและรถจะติด

กำหนดให้ p

q

r

ประพจน์เชิงประกอบ คือ

p	q	r			

แบบทดสอบย่อยครั้งที่ 1 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

คำชี้แจง มีจำนวน 3 ข้อ จำนวน 20 คะแนน

1. จงพิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ประพจน์หรือไม่เพราะเหตุใด

ประโยค	เป็น/ไม่เป็น	เหตุผล
1. คุณรักผมไหม		
2. ไทยมีพรมแดนติดต่อกับลาว		
3. ห้ามสูบบุหรี่ในห้องอาหาร		
4. เขตว่างเป็นสี่เหลี่ยมของทุกเขต		
5. ปลาโลมาเป็นปลาน้ำจืด		

2. จงบอกค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

1. ๆ เป็นจำนวนตรรกยะหรือจำนวนอตรรกยะ
2. ถ้าเดือนมีนาคมมี 30 วัน แล้วเดือนเมษายนมี 30 วัน
3. สุนัขและแมวเป็นสัตว์เลี้ยง
4. 1 และ 6 เป็นจำนวนเต็มบวก
5. -1 และ 1 เป็นเอกลักษณ์ของการคูณ

3. จงหาค่าความจริงของประพจน์

3.1 ให้ $p \wedge q$ และ $q \leftrightarrow \sim r$ มีค่าความจริงเป็นจริง จงหาค่าความจริงของประพจน์ p, q, r

.....

3.2 ให้ p, q เป็นจริง และ r, s เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

1. $(p \vee \sim r) \rightarrow (s \wedge q)$

.....

2. $\sim q \wedge (\sim p \vee \sim q)$

.....

3.3 หมูและไก่เลี้ยงเป็นอาหารของมนุษย์ก็ต่อเมื่อมนุษย์กินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หมวดวิชาสามัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง สัจนิรันดร์ ข้อขัดแย้ง และประพจน์เชิงประพจน์ที่สมมูลกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประพจน์ที่กำหนดให้เป็นสัจนิรันดร์หรือไม่
2. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประพจน์ที่กำหนดให้เป็นข้อขัดแย้งหรือไม่
3. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประพจน์ที่กำหนดให้สมมูลกันหรือไม่

สาระสำคัญ

สัจนิรันดร์ คือ ประพจน์เชิงประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ข้อขัดแย้ง คือ ประพจน์เชิงประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

สมมูล คือ ประพจน์เชิงประพจน์ 2 ประพจน์ ที่มีค่าความจริงเหมือนกันกรณีต่อกรณี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถตรวจสอบว่าประพจน์เชิงประพจน์เป็นสัจนิรันดร์ได้หรือไม่
2. สามารถตรวจสอบว่าประพจน์เชิงประพจน์เป็นข้อขัดแย้งได้หรือไม่
3. สามารถตรวจสอบว่าประพจน์เชิงประพจน์ที่กำหนดให้สมมูลกันหรือไม่

เนื้อหาสาระ

1. การสร้างตารางหาค่าความจริง
2. ประพจน์เชิงประพจน์ที่สมมูลกัน

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นสอน

1. การแจ้งจุดประสงค์ในการเรียน วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

2. การอธิบายเนื้อหาในบทเรียน

3.1 ทบทวนการเชื่อมประพจน์โดยการยกตัวอย่างประโยคให้นักศึกษาเปลี่ยนตัวเชื่อมให้เป็นสัญลักษณ์

3.2 ทบทวนการสร้างตารางของประพจน์เชิงประพจน์โดยการยกตัวอย่าง

ตัวอย่าง จงหาค่าความจริงของ $(p \rightarrow q) \wedge \sim p$

p	q	$\sim p$	$p \rightarrow q$	$(p \rightarrow q) \wedge \sim p$
T	T	F	T	F
T	F	F	F	F
F	T	T	T	T
F	F	T	T	T

3.3 อธิบายกระบวนการตรวจสอบของประพจน์เชิงประกอบตามขั้นตอนสัจนิรันดร์

สัจนิรันดร์ คือ ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่าประพจน์ $p \vee \sim p$ เป็นสัจนิรันดร์หรือไม่

p	$\sim p$	$p \vee \sim p$
T	F	T
F	T	T

วิธีทำ

เนื่องจากประพจน์ที่กำหนดให้กรณีที่จะพิจารณาค่าความจริงมี 2 กรณี คือ T กับ F

สรุป ประพจน์ $p \vee \sim p$ มีค่าความจริงเป็น T ทุกกรณีจึงสรุปว่า ประพจน์ $p \vee \sim p$ เป็นสัจนิรันดร์

3.4 อธิบายกระบวนการตรวจสอบของประพจน์เชิงประกอบตามขั้นตอนข้อขัดแย้ง

ข้อขัดแย้ง คือ ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่าประพจน์ $p \wedge \sim p$ เป็นข้อขัดแย้งหรือไม่

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$
T	F	F
F	T	F

วิธีทำ

เนื่องจากประพจน์ที่กำหนดให้กรณีที่จะพิจารณาค่าความจริงมี 2 กรณี คือ T กับ F

สรุป ประพจน์ $p \wedge \sim p$ มีค่าความจริงเป็น F ทุกกรณีจึงสรุปว่า ประพจน์ $p \wedge \sim p$ เป็นข้อขัดแย้ง

3.5 อธิบายกระบวนการตรวจสอบประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์ว่าสมมูลกันหรือไม่

ประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์สมมูลกันก็ต่อเมื่อประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์มีค่าความจริงเหมือนกันกรณีต่อกรณี

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่า $p \rightarrow q$ สมมูลกับ $\sim q \rightarrow \sim p$ หรือไม่

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \rightarrow q$	$\sim q \rightarrow \sim p$
T	T	F	F	T	T
T	F	F	T	F	F
F	T	T	F	T	T
F	F	T	T	T	T

วิธีทำ

เนื่องจากประพจน์ที่กำหนดให้กรณีที่จะพิจารณาค่าความจริงมี 2 กรณี คือ T กับ F

เนื่องจากค่าความจริงของประพจน์ $p \rightarrow q$ กับ $\sim q \rightarrow \sim p$ เหมือนกันกรณีต่อกรณี

สรุป ประพจน์ $p \rightarrow q$ สมมูลกับ ประพจน์ $\sim q \rightarrow \sim p$

2. ขั้นตอนทวนความรู้เป็นกลุ่ม

1. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 4 – 5 คน โดยลดความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อทำกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ พร้อมทั้งแจกใบความรู้ที่ 2 ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคน ร่วมกันอภิปรายซักถามกันภายในกลุ่ม ครูคอยให้คำแนะนำ

1.1 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจโดยครูแจกใบงานที่ 2

1.2 ภายหลังจากการทำงานกลุ่มแล้วให้นักศึกษานำเฉลยที่ครูไปตรวจสอบความ

ถูกต้องพร้อมทั้งให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันแก้ไขและทำความเข้าใจ

3. ขั้นตอนสอบย่อย

1. ให้นักศึกษาจัดห้องเพื่อดำเนินการทดสอบย่อย

2. ผู้สอนแจกข้อทดสอบย่อย

4. ขั้นตอนหาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน

1. ตรวจสอบแบบทดสอบของนักศึกษาแต่ละคน

2. นำคะแนนที่ตรวจได้จากข้อที่ 1 ไปหาคะแนนพัฒนาการจากคะแนนเฉลี่ยการ

ทดสอบของนักศึกษาในบทเรียนที่แล้ว

3. ให้นักศึกษาแต่ละคนนำคะแนนที่ได้ไปรวมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

5. ขั้นตอนการรับรองผลงานของกลุ่ม

1. ประกาศคะแนนกลุ่มของแต่ละกลุ่มให้ทราบ

2. ให้นักศึกษาทุกคนแสดงการชมเชยกับผู้เรียนกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการกลุ่มสูงสุด

สื่อการสอน

1. ใบความรู้ที่ 2

2. ใบงานที่ 2

3. แบบทดสอบย่อยที่ 2

การประเมินผล/เครื่องมือ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 ตรวจสอบผลงาน
 - 1.2 ทดสอบ
2. เครื่องมือวัด
 - 3.1 แบบทดสอบ
 - 3.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การประเมิน
คะแนนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ใบความรู้ที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง สัจนิรันดร์ ข้อขัดแย้ง และสมมูล

1. สัจนิรันดร์ และข้อขัดแย้ง

สัจนิรันดร์ หมายถึง ประพจน์เชิงประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ข้อขัดแย้ง หมายถึง ประพจน์เชิงประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

ตัวอย่างเช่น

1. $\sim(p \wedge \sim p)$

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$	$\sim(p \wedge \sim p)$
T	F	F	T
F	T	F	T

จะเห็นว่า $\sim(p \wedge \sim p)$ มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ดังนั้น $\sim(p \wedge \sim p)$ จึงเป็นสัจนิรันดร์

2. $(p \wedge \sim p)$

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$
T	F	F
F	T	F

จะเห็นว่า $\sim(p \wedge \sim p)$ มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

ดังนั้น $\sim(p \wedge \sim p)$ จึงเป็นข้อขัดแย้ง

2. สมมูล

ประพจน์เชิงประพจน์ 2 ประพจน์ ที่มีค่าความจริงเหมือนกันทุกกรณีต่อกรณี จะเรียกว่า เป็นประพจน์เชิงประพจน์ที่สมมูลกัน เช่น $\sim(p \vee q)$ กับ $\sim p \wedge \sim q$ สามารถตรวจสอบได้ดังนี้

ตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประพจน์ $\sim(p \vee q)$

p	q	$(p \vee q)$	$\sim(p \vee q)$
T	T	T	F
T	F	T	F
F	T	T	F
F	F	F	T

ตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ $\sim p \wedge \sim q$

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \wedge \sim q$
T	T	F	F	F
T	F	F	T	F
F	T	T	F	F
F	F	T	T	T

จากตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ $\sim(p \vee q)$ กับ $\sim p \wedge \sim q$ มีค่าความจริงเหมือนกันทุกกรณี ดังนั้น $\sim(p \vee q)$ สมมูลกับ $\sim p \wedge \sim q$

ใบงานที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง สมมูล สัจนิรันดร์ และข้อขัดแย้ง

1. จงพิจารณาว่ารูปแบบของประพจน์ต่อไปนี้เป็นสัจนิรันดร์ หรือข้อขัดแย้ง

1.1 $(p \rightarrow q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

p	q	$p \rightarrow q$	$\sim q$	$p \wedge \sim q$	$(p \rightarrow q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

ตอบ.....

1.2 $(p \wedge q) \wedge \sim r$

p	q	r	$(p \wedge q)$	$\sim r$	$(p \wedge q) \wedge \sim r$

ตอบ.....

2. จงตรวจสอบดูว่ารูปแบบของประพจน์แต่ละคู่ต่อไปนี้สมมูลกันหรือไม่

2.1 $p \vee q$ กับ $\sim p \rightarrow q$

p	q	$p \vee q$

p	q	$\sim p$	$\sim p \rightarrow q$

ตอบ.....

2.2 $p \leftrightarrow q$ กับ $(p \rightarrow q) \wedge (q \rightarrow p)$

p	q	$p \leftrightarrow q$

p	q	$p \rightarrow q$	$q \rightarrow p$	$(p \rightarrow q) \wedge (q \rightarrow p)$

ตอบ.....

2.3 $p \wedge q$ กับ $\sim(\sim p \vee \sim q)$

p	q	$p \wedge q$

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee \sim q$	$\sim(\sim p \vee \sim q)$

ตอบ.....

3. จงตรวจสอบดูว่าข้อความ (a) กับข้อความ (b) แต่ละข้อสมมูลกันหรือไม่

3.1 (a) ถ้าลัดดาเล่นเทนนิสแล้ว เธอไม่เล่นยิมนาสติก

(b) ลัดดาเล่นเทนนิสหรือยิมนาสติก

p : ลัดดาเล่นเทนนิส

q : ลัดดาเล่นยิมนาสติก

(a) $p \rightarrow \sim q$; (b) $p \vee q$

p	q	$\sim q$	$p \rightarrow \sim q$

p	q	$p \vee q$

ตอบ.....

3.2 (a) โอมจะอ่านหนังสือ ก็ต่อเมื่อเขาสอบ

(b) ถ้าโอมอ่านหนังสือแล้วโอมจะสอบและถ้าโอมสอบแล้วเขาจะอ่านหนังสือ

p : โอมอ่านหนังสือ

q : โอมสอบ

(a) $p \leftrightarrow q$; (b) $(p \rightarrow q) \wedge (q \rightarrow p)$

p	q	$p \leftrightarrow q$

p	q	$p \rightarrow q$	$q \rightarrow p$	$p \rightarrow q \wedge (q \rightarrow p)$

ตอบ.....

แบบทดสอบย่อยครั้งที่ 2 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง เรื่อง สมมูล สัจนิรันดร์ และข้อขัดแย้ง

1. จงพิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้เป็นสัจนิรันดร์หรือข้อขัดแย้ง

1.1 $(p \vee q) \rightarrow (p \wedge q)$

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$(p \vee q) \rightarrow (p \wedge q)$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

1.2 $(p \vee q) \leftrightarrow (q \rightarrow p)$

p	q	$p \vee q$	$q \rightarrow p$	$(p \vee q) \leftrightarrow (q \rightarrow p)$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

1.3 $\sim p \wedge (p \vee q) \rightarrow q$

p	q	$\sim p$	$p \vee q$	$\sim p \wedge (p \vee q)$	$\sim p \wedge (p \vee q) \rightarrow q$
T	T				
T	F				
F	T				
F	F				

ตอบ.....

2. จงพิจารณา ประพจน์ใดสมมูลกัน

2.1 $\sim(p \wedge q)$ กับ $\sim p \vee \sim q$

p	q	$p \wedge q$	$\sim(p \wedge q)$
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee \sim q$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

2.2 $q \vee \sim p$ กับ $\sim p \wedge \sim q$

p	q	$\sim p$	$q \vee \sim p$
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \wedge \sim q$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

3. จงตรวจสอบว่า ข้อความ (a) กับข้อความ (b) แต่ละข้อสมมูลกันหรือไม่

3.1 (a) ถ้าสนใจเล่นฟุตบอลแล้วเธอไม่เล่นวอลเลย์บอล

(b) สนใจเล่นฟุตบอลหรือวอลเลย์บอล

วิธีทำ เขียนประโยคสัญลักษณ์ (a)

(b)

p	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

p	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

ตอบ.....

3.2 (a) ถ้าฝนไม่ตกสุพลจะไปโรงเรียน

(b) สุพลไม่ไปโรงเรียน

วิธีทำ เขียนประโยคสัญลักษณ์ (a)

(b)

p	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

p	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

ตอบ.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หมวดวิชาสามัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ การอ้างเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
2. บอกได้ว่าเหตุและผลที่ให้นั้นเป็นการให้เหตุผลที่สมเหตุสมผลหรือไม่

สาระสำคัญ

การอ้างเหตุผลคือ การอ้างว่า เมื่อมีข้อความ P_1, P_2, P_3, \dots แล้วสามารถสรุปผลได้ข้อความ Q ซึ่งข้อความ Q ที่สรุปมานั้นเป็นการอ้างเหตุผลที่อาจจะสมเหตุสมผลหรือไม่สมเหตุสมผลก็ได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ตอบได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
2. ตรวจสอบการอ้างเหตุผลจากข้อความที่กำหนดให้และตอบได้ว่าข้อความที่สรุปเป็นการให้เหตุผลที่สมเหตุสมผล หรือไม่ได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

1. ประโยคเปิด
2. ประโยคที่มีตัวบ่งปริมาณ
3. ค่าความจริงของประโยคเปิดที่มีตัวบ่งปริมาณตัวแปรเดียว
4. การอ้างเหตุผล

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นสอน

1. การแจ้งจุดประสงค์ในการเรียน วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน
2. การอธิบายเนื้อหาในบทเรียน
 - 2.1 ทบทวนความรู้เดิมกับนักศึกษาเรื่องประพจน์โดยวิธีการยกตัวอย่างประโยคแล้วให้นักศึกษาตอบว่าเป็นประพจน์หรือไม่
 - 2.2 ทบทวนเรื่องประพจน์ที่เป็นสัจนิรันดร์
 - 2.3 อธิบายความหมายของคำว่าประโยคเปิด

ประโยคเปิด คือ ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธที่ไม่ทราบค่าความจริง (มีตัวแปร) แต่เมื่อแทนตัวแปรด้วยค่าที่กำหนดให้แล้วจะทราบค่าความจริง และประโยคเปิดนั้นเป็นประพจน์เช่น เขาเป็นนักวิทยาศาสตร์ เป็นประโยคเปิด เพราะไม่ทราบว่าเขาเป็นใคร แต่เมื่อแทนเขาด้วยหลุย ปาสเตอร์ ประโยคนี้จะเป็นประพจน์ และมีค่าความจริงเป็นจริง เป็นต้น เมื่ออธิบายให้นักศึกษาเข้าใจแล้ว ทำการถามให้นักศึกษาบอกความแตกต่างของประโยคเปิดและประพจน์

2.4 อธิบายการเขียนตัวบ่งปริมาณโดยการเขียนเป็นข้อความแล้วเปลี่ยนข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ของตัวบ่งปริมาณ

ตัวบ่งปริมาณที่ใช้ในคณิตศาสตร์เป็นตัวบ่งปริมาณให้ทราบปริมาณของตัวแปรนั้น ๆ จะใช้สัญลักษณ์ดังนี้

$\forall x$ แทน สำหรับ x ทุกตัว หรือ สำหรับ x แต่ละตัว หรือ สำหรับ x ทุกตัว

$\exists x$ แทน สำหรับ x บางตัว หรือ สำหรับ x อย่างน้อยหนึ่งตัว หรือ มี x เป็นต้น

การเปลี่ยนประโยคข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ เช่น

กำหนดให้ $P(x)$ แทน x เป็นจำนวนเต็ม

$Q(x)$ แทน x เป็นจำนวนเต็มบวก

$R(x)$ แทน x เป็นจำนวนเต็มศูนย์

1. สำหรับจำนวนจริง X ทุกจำนวน ถ้า X เป็นจำนวนเต็มบวกแล้ว X เป็นจำนวนเต็ม

เขียนได้ $\forall x [Q(x) \rightarrow P(x)]$

2. สำหรับจำนวนจริง X บางจำนวนจะเป็นจำนวนเต็มและเป็นจำนวนเต็มศูนย์

เขียนได้ $\exists x [P(x) \wedge R(x)]$

แล้วให้นักศึกษาสอบถามพร้อมทั้งร่วมกันเปลี่ยนประโยคข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ตัวบ่งปริมาณ

2.5 อธิบายขั้นตอนวิธีการตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประพจน์ตั้งแต่ 2 ประพจน์ขึ้นไปพร้อมทั้งยกตัวอย่างการอ้างเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้นักศึกษาดู

ตัวอย่างการอ้างเหตุผล

จงตรวจสอบว่าการอ้างเหตุผลนี้สมเหตุสมผลหรือไม่

เหตุ 1. สมศรีกินข้าว

2. สมศรีเจริญเติบโต

ผล สมศรีเจริญเติบโต

วิธีทำ

กำหนดให้ p แทนประพจน์สมศรีกินข้าว

q แทนประพจน์สมศรีเจริญเติบโต

ประพจน์เชิงประกอบคือ $(p \wedge q) \rightarrow q$

p	q	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \rightarrow q$
T	T	T	T
T	F	F	T
F	T	F	T
F	F	F	T

ตรวจสอบประพจน์เชิงประกอบ $(p \wedge q) \rightarrow q$ เป็นสัจนิรันดร์

สรุปว่า เหตุและผลสมเหตุสมผลกัน

และให้ให้นักศึกษาซักถาม

2. ขัณฑ์บทวนความรู้เป็นกลุ่ม

1. แบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 4 – 5 คน โดยละความสามารถ เก่ง ปานกลาง อ่อนเพื่อทำกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ พร้อมทั้งแจกใบความรู้ที่ 3 ร่วมกันอภิปรายซักถามกันภายในกลุ่ม ครูคอยแนะนำ

1.1 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจโดยครูแจกใบงาน

1.2 ภายหลังจากการทำงานกลุ่มแล้วให้นักศึกษานำเฉลยที่ครูไปตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งร่วมกันแก้ไขและทำความเข้าใจภายในกลุ่ม

1.3 ครูดำเนินการถามคำถามให้นักศึกษาตอบคำถามโดยที่ให้ผู้เรียนตอบคำถามพร้อมให้เหตุผล

3. ขัณฑ์ทดสอบย่อย

1. ให้นักศึกษาจัดห้องเพื่อดำเนินการทดสอบย่อย

2. ผู้สอนแจกข้อทดสอบย่อย

4. ขัณฑ์หาคะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน

1. ตรวจสอบแบบทดสอบของนักศึกษาแต่ละคน

2. นำคะแนนที่ตรวจได้จากข้อที่ 1 ไปหาคะแนนพัฒนาการจากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบของนักศึกษาในบทเรียนที่แล้ว

3. ให้นักศึกษาแต่ละคนนำคะแนนที่ได้ไปรวมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

5. ขัณฑ์การรับรองผลงานของกลุ่ม

1. ประกาศคะแนนกลุ่มของแต่ละกลุ่มให้ทราบ

2. ให้นักศึกษาทุกคนกล่าวคำชมเชยกับผู้เรียนกลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาการกลุ่มสูงสุด

สื่อการสอน

1. ใบความรู้ที่ 3
2. ใบงานที่ 3
3. แบบทดสอบย่อยที่ 3

การประเมินผล/เครื่องมือ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 ตรวจสอบผลงาน
 - 1.2 ทดสอบ
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบทดสอบ
 - 2.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การประเมิน
คะแนนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์

ใบความรู้ที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์ เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ และการอ้างเหตุผล

1. ประโยคเปิด

ประโยคเปิด หมายถึง ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธที่ไม่ทราบค่าความจริง (มีตัวแปร) แต่เมื่อแทนที่ตัวแปรด้วยค่าที่กำหนดแล้วจะทราบค่าความจริง และประโยคเปิดนั้นจะเป็นประพจน์

2. ตัวบ่งปริมาณ

ตัวบ่งปริมาณจะใช้สัญลักษณ์แทน ดังนี้

1. $\forall X$ แทน สำหรับ x ทุกตัว หรืออาจเขียนแทนด้วยวลีอื่น เช่น สำหรับ x แต่ละตัว, สำหรับทุก ๆ x
2. $\exists X$ แทน สำหรับ x บางตัว หรืออาจเขียนแทนด้วยวลีอื่น เช่น สำหรับ x อย่างน้อยหนึ่งตัว, มี x

2.1 การเปลี่ยนประโยคให้อยู่ในรูปแบบสัญลักษณ์ของตัวบ่งปริมาณ

กำหนดให้	$R(x)$	แทนเซตของจำนวนจริง
	$Q(x)$	แทนเซตของจำนวนตรรกยะ
	$P(x)$	แทนเซตของจำนวนอตรรกยะ
	$I(x)$	แทนเซตของจำนวนเต็ม

จงเปลี่ยนประโยคต่อไปนี้

1. สำหรับทุก ๆ x ถ้า x เป็นจำนวนตรรกยะแล้ว x เป็นจำนวนจริง
 $\forall x [Q(x) \rightarrow R(x)]$
2. สำหรับทุก ๆ x ถ้า x เป็นจำนวนจริงแล้ว x เป็นจำนวนตรรกยะหรือจำนวนอตรรกยะ
 $\forall x [R(x) \rightarrow (Q(x) \vee P(x))]$
3. มีจำนวนเต็มบางจำนวนเป็นจำนวนตรรกยะหรือจำนวนอตรรกยะ
 $\exists x [Q(x) \vee P(x)]$

3. การอ้างเหตุผล

ขั้นตอนในการดำเนินการตรวจสอบการอ้างเหตุผล

1. เหตุต่อเหตุเชื่อมด้วย “และ” (\wedge)
2. เหตุต่อผลเชื่อมด้วย “ถ้า...แล้ว...” (\rightarrow) คือ เหตุ \rightarrow ผล
3. ตรวจสอบโดยสร้างตารางค่าความจริงว่าเป็นสัจนิรันดร์หรือไม่ ถ้าเป็น

สัจนิรันดร์ถือว่าสมเหตุสมผล และถ้าไม่เป็นสัจนิรันดร์ถือว่าไม่สมเหตุสมผล
ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่าการอ้างเหตุผลต่อไปนี้สมเหตุสมผลหรือไม่

1. เหตุ 1. ถ้ายูพาทำงานแล้วเธอจะได้เงิน

2. ยูพาไม่ได้ทำงาน

ผล ยูพาได้เงิน

p แทน ยูพาทำงาน , q แทน ยูพาได้เงิน เขียนในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เหตุ $(p \rightarrow q) \wedge \sim p$

ผล q

p	$\sim p$	q	$p \rightarrow q$	$(p \rightarrow q) \wedge \sim p$	$[(p \rightarrow q) \wedge \sim p] \rightarrow q$
T	F	T	T	F	T
T	F	F	F	F	T
F	T	T	T	T	T
F	T	F	T	T	F

ดังนั้นการอ้างเหตุผลนี้ไม่สมเหตุสมผลเนื่องจากการสร้างตารางไม่เป็นสัจนิรันดร์

2. เหตุ 1. $p \wedge q$

2. $\sim p$

ผล q

เขียนในรูปสัญลักษณ์ได้ $[(p \wedge q) \wedge \sim p] \rightarrow q$

p	$\sim p$	q	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \wedge \sim p$	$[(p \wedge q) \wedge \sim p] \rightarrow q$
T	F	T	T	F	T
T	F	F	F	F	T
F	T	T	F	F	T
F	T	F	F	F	T

ดังนั้นการอ้างเหตุผลนี้สมเหตุสมผลเนื่องจากการสร้างตารางเป็นสัจนิรันดร์

ใบงานที่ 3 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ และการอ้างเหตุผล

1. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าเป็นประพจน์หรือเป็นประโยคเปิดถ้าเป็นประโยคเปิดตัวแปรคืออะไร

ข้อความ	ประพจน์	ประโยคเปิด	ตัวแปร
1. เธอเป็นนักศึกษาระดับ ปวส. 1			
2. สุนทรภู่เป็นกวีเอกของไทย			
3. p เป็นจำนวนเต็มบวก			
4. $x + 6 = 3$			
5. $20 + 6 \neq 27$			
6. มีจำนวนเต็มบางจำนวนที่ไม่เป็นจำนวนตรรกยะ			
7. $5^2 < 100$			
8. $\exists x [x - 10 > 0], x \in \mathbb{R}$			
9. มี x บางตัวที่ทำให้ $x + y = 5$			
10. $ x \geq 0$			

2. จงเปลี่ยนประโยคต่อไปนี้ให้เป็นประโยคบ่งปริมาณ

1. มี x บางตัวที่มีค่าน้อยกว่า 5 เมื่อ $x = \{6, 7, 8\}$

2. สำหรับจำนวนนับ x ทุกตัว $x + x = 2x$ เมื่อ x เป็นจำนวนนับ

3. สำหรับจำนวนเต็มทุกจำนวนมีค่ามากกว่า 0

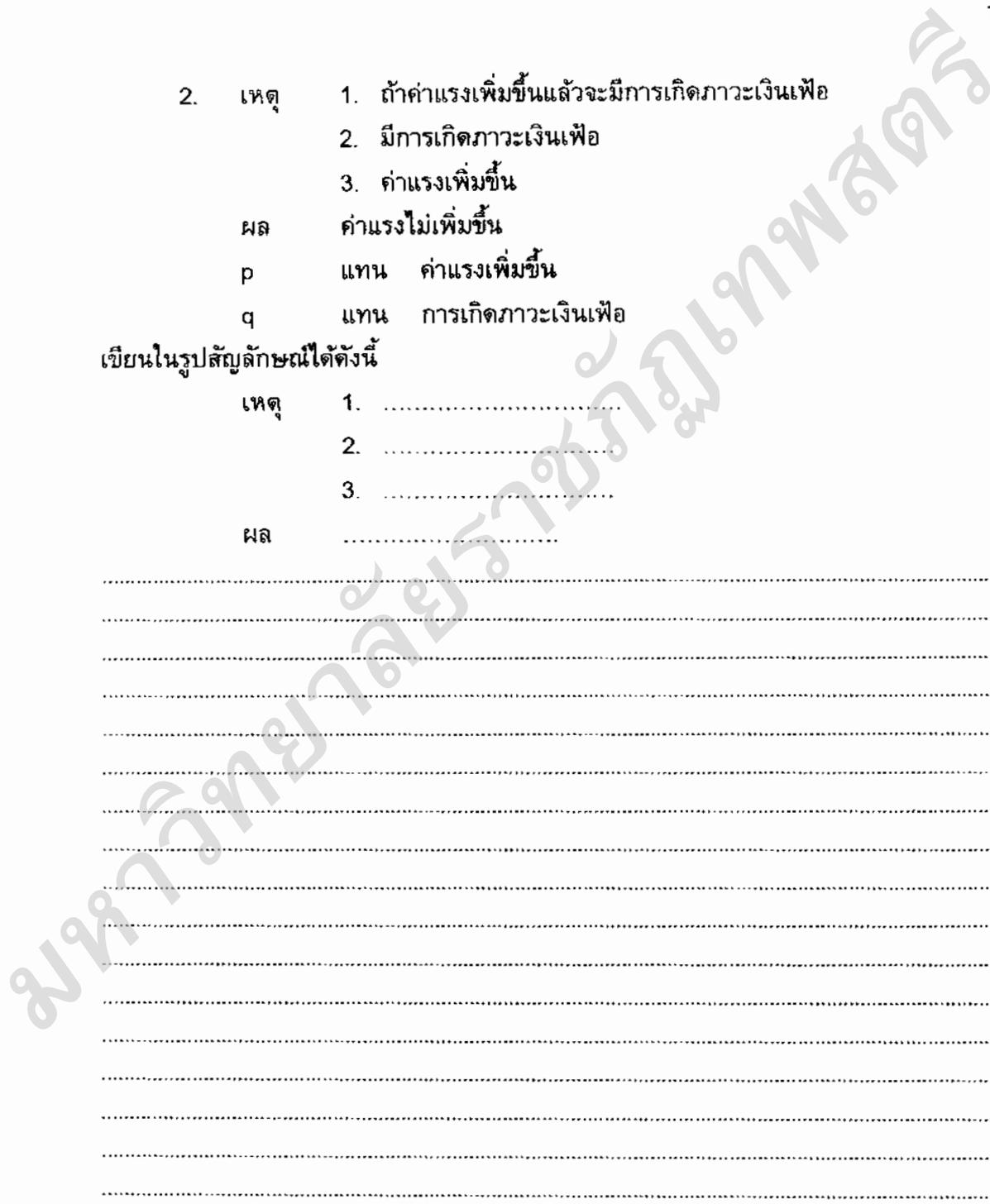
4. มีจำนวนนับบางจำนวนเป็นจำนวนเต็ม

5. มีจำนวนเต็ม X บางจำนวนที่ $x + 5 = x$

- 2. เหตุ 1. ถ้าค่าแรงเพิ่มขึ้นแล้วจะมีการเกิดภาวะเงินเฟ้อ
- 2. มีการเกิดภาวะเงินเฟ้อ
- 3. ค่าแรงเพิ่มขึ้น
- ผล ค่าแรงไม่เพิ่มขึ้น
- p แทน ค่าแรงเพิ่มขึ้น
- q แทน การเกิดภาวะเงินเฟ้อ

เขียนในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

- เหตุ 1.
- 2.
- 3.
- ผล

แบบทดสอบย่อยครั้งที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ และการอ้างเหตุผล

1. จงพิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ เป็นประพจน์หรือประโยคเปิด

ประโยค	คำตอบ
1. เขาชอบไปดูภาพยนตร์	
2. จังหวัดแพร่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย	
3. $x + 5 = 12$	
4. $3^2 + 5 = 14$	
5. $y^2 = 25$	
6. $\sqrt{144} = 10$	
7. ดวงจันทร์มีแสงสว่างในตัวเอง	
8. $47 + 5 = 21$	
9. เธอเป็นคนไทย	
10. วิชาคณิตศาสตร์จำเป็นสำหรับทุกคน	

2. จงเขียนประโยคสัญลักษณ์แทนข้อความต่อไปนี้

ข้อความ	ประโยคสัญลักษณ์
1. จำนวนเต็มบางจำนวนเป็นจำนวนเฉพาะ	
2. จำนวนนับทุกจำนวนเป็นจำนวนเต็ม	
3. จำนวนเต็มทุกจำนวนเป็นจำนวนจริง	
4. มี x บางตัว ซึ่ง $x + 1 = 0$ และ $x = 1$	
5. มีจำนวนจริง x ซึ่ง $x + 2 = 2x$	

3. จงพิจารณาว่าการอ้างเหตุผลในแต่ละข้อสมเหตุสมผลกันหรือไม่

3.1 เหตุ 1. $p \rightarrow q$

2. $\sim p$

ผล $\sim p$

วิธีทำ รูปแบบประพจน์ คือ

p	q	$\sim p$	$p \rightarrow q$	$(p \rightarrow q) \wedge \sim p$	$[(p \rightarrow q) \wedge \sim p] \rightarrow \sim p$
T	T				
T	F				
F	T				
F	F				

ตอบ

3.2 เหตุ 1. $\sim p \rightarrow \sim q$

2. p

ผล q

วิธีทำ รูปแบบประพจน์ คือ

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \rightarrow \sim q$	$(\sim p \rightarrow \sim q) \wedge p$	$[(\sim p \rightarrow \sim q) \wedge p] \rightarrow q$
T	T					
T	F					
F	T					
F	F					

ตอบ

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เรื่อง ทดสอบความรู้หลังเรียน

หมวดวิชาสามัญ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. ใช้สัญลักษณ์แทนด้วยตัวเชื่อมได้อย่างถูกต้อง
3. หาค่าความจริงของประพจน์ที่มีตัวเชื่อมมากกว่า 1 ตัวได้
4. สร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณีที่เกิดขึ้นได้
5. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้เป็นสัจนิรันดร์หรือไม่
6. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้สมมูลกันหรือไม่
7. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
8. บอกได้ว่าเมื่อมีการกำหนดการอ้างเหตุผลมาสมเหตุสมผลหรือไม่

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ตอบได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. เขียนสัญลักษณ์เกี่ยวกับนิเสธและตัวเชื่อมต่าง ๆ ได้
3. เขียนสัญลักษณ์ของตัวเชื่อมและตารางสามารถหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ได้
4. ดำเนินการเชื่อมประพจน์ย่อยด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ตามขั้นตอนและหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบได้อย่างถูกต้อง
5. สร้างตารางของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณีที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง
6. ตอบได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่สร้างจากตารางค่าความจริงเป็นสัจนิรันดร์ได้หรือไม่
7. ตรวจสอบได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้สมมูลกันได้หรือไม่
8. ตอบได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
9. ตรวจสอบการอ้างเหตุผลจากข้อความที่กำหนดให้และตอบได้ว่าข้อความนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่ได้อย่างถูกต้อง
10. นำความรู้ทางตรรกศาสตร์ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

เนื้อหาสาระ

1. ประพจน์
2. การเชื่อมประพจน์

3. การหาค่าความจริงของประพจน์
4. การสร้างตารางค่าความจริง
5. ประพจน์เชิงประกอบที่สมมูลกัน
6. ประโยคเปิด
7. การอ้างเหตุผล

กระบวนการจัดการเรียนรู้

การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผลและการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

สื่อการสอน

แบบทดสอบความรู้หลังเรียน

วัดผลและประเมินผล

คะแนนร้อยละ 50 ผ่านเกณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก จ

แผนการจัดการเรียนรู้

โดยใช้การสอนโดยวิธีการสอนปกติ

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หมวดวิชาสามัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ การหาค่าความจริงของประพจน์ และการสร้าง
ตารางค่าความจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. เชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ได้
3. หาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบได้
4. สร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณี

สาระสำคัญ

ประพจน์ คือ ประโยคที่สามารถบอกได้ว่าเป็นจริงหรือเป็นเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งเพียง
อย่างเดียว

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. รู้สัญลักษณ์เกี่ยวกับนิเสธและตัวเชื่อมต่าง ๆ
3. เขียนสัญลักษณ์ของตัวเชื่อมและหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ได้
4. ดำเนินการเชื่อมประพจน์ย่อยด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ตามขั้นตอนและหาค่าความจริง
ของประพจน์เชิงประกอบได้อย่างถูกต้อง
5. สามารถสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณีที่เกิดขึ้นได้อย่าง
ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

1. ประพจน์
2. การเชื่อมประพจน์
3. การหาค่าความจริงของประพจน์

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ช้หน้าเข้าสู่บทเรียน

1. การแจ้งจุดประสงค์ในการเรียน วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล และการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

2. ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน

แจ้งให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการเรียนวิชานี้ เมื่อเรียนจบแล้วมีความรู้ความเข้าใจ และผลที่ได้รับมีอะไรบ้าง ตลอดจนแนวทางการสอน กิจกรรมระหว่างเรียน และเกณฑ์การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้

2. ชั้นสอน

1. การอธิบายเนื้อหาในบทเรียน

1.1 สันทนาการกับนักศึกษาเกี่ยวกับคำ ประโยค หรือข้อความ แล้วนำมาวิเคราะห์หรือตีความ เช่น ข้อความในกฎหมาย และให้นักศึกษายกตัวอย่างของประโยคแล้ววิเคราะห์ พร้อมทั้งสังเกตการมีส่วนร่วม

1.2 แจกใบความรู้ให้นักศึกษาพร้อมสนทนากับนักศึกษาว่าข้อความที่เป็นประพจน์มีใช้ใน ชีวิตประจำวันตัวอย่างเช่น ข้อความที่ฝ่ายโฆษณอบอกให้ศาลรับฟังนั้นเรียกว่าประพจน์ซึ่งเป็นข้อความที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ

1.3 อธิบายความหมายของคำว่าประพจน์

ประพจน์ คือ ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธที่สามารถบอกได้ว่าเป็นจริงหรือเป็นเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว

1.4 การเชื่อมประพจน์โดยวิธีการยกตัวอย่างประพจน์แล้วทำการเปลี่ยนประโยคข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ที่มีตัวเชื่อมประพจน์ให้นักศึกษาทำความเข้าใจ ดังนี้

- ถ้าสุดาดีมนมแล้วสุดาจะสูงขึ้น เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ สุดาดีมนม

q แทนประพจน์ สุดาจะสูงขึ้น

สัญลักษณ์ คือ $p \rightarrow q$

- สมคิดและสมศักดิ์เป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ สมคิดเป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี

q แทนประพจน์ สมศักดิ์เป็นนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี

สัญลักษณ์ คือ $p \wedge q$

- ถ้า 2 เป็นเลขคู่แล้ว 2×2 เป็นเลขคู่ ก็ต่อเมื่อ 4 เป็นเลขคู่ เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ 2 เป็นเลขคู่

q แทนประพจน์ 2×2 เป็นเลขคู่

r แทนประพจน์ 4 เป็นเลขคู่

สัญลักษณ์ คือ $(p \rightarrow q) \leftrightarrow r$

- ยะลาอยู่ในภาคใต้หรือไม่ได้อยู่ในภาคใต้ เขียนเป็นสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ p แทนประพจน์ ยะลาอยู่ในภาคใต้

q แทนประพจน์ ยะลาไม่ได้อยู่ในภาคใต้

สัญลักษณ์ คือ $p \vee \sim p$

1.5 แสดงการหาค่าความจริงของประพจน์

ตัวอย่างที่ 1 ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกหรือทางทิศตะวันตก

วิธีทำ กำหนดให้ p แทนประพจน์ ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก

q แทนประพจน์ ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก

สัญลักษณ์ $p \vee q$

p เป็นประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นจริง (T)

q เป็นประพจน์ที่มีค่าความจริงเป็นเท็จ (F)

เพราะฉะนั้น $p \vee q$ เขียนได้เป็น $T \vee F = T$

ตัวอย่างที่ 2 กำหนดให้ p, q เป็นจริงและ r เป็นเท็จจงหาค่าความจริงของประพจน์ $(p \vee q) \wedge r$

วิธีทำ จากโจทย์ $(p \vee q) \wedge r$ ให้ใส่ค่าความจริงที่โจทย์กำหนดแทนลงใน p, q, r จะได้

$(T \vee T) \wedge F$ ดำเนินการหาค่าความจริงในวงเล็บก่อน $(T \vee T) = T$

$T \wedge F$ จะได้คำตอบ คือ F

1.6 การสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ

ตัวอย่างที่ 1 จงสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ “ถ้าหนักฝากเงินแล้ววันที่ได้ดอกเบี้ย”

วิธีทำ กำหนดให้ p แทนประพจน์ หนักฝากเงิน

q แทนประพจน์ หนักได้ดอกเบี้ย

ประพจน์เชิงประกอบ คือ $p \rightarrow q$ สร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ได้ดังนี้

P	q	$p \rightarrow q$
T	T	T
T	F	F
F	T	T
F	F	T

ตัวอย่างที่ 2 จงสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ $(p \vee q) \wedge r$

p	q	r	$p \vee q$	$(p \vee q) \wedge r$
T	T	T	T	T
T	T	F	T	F
T	F	T	T	T
T	F	F	T	F
F	T	T	T	T
F	T	F	T	F
F	F	T	F	F
F	F	F	F	F

2. ให้นักศึกษาสอบถามข้อสงสัยและแจกใบงานให้นักเรียนทำในกำหนดเวลา

3. ให้นักศึกษาสลับกันตรวจใบงานพร้อมทั้งแก้ไขให้ถูกต้อง

3. ขั้นสรุปและการนำไปใช้

1. ครูถามคำถามให้นักศึกษาตอบเพื่อเป็นการสรุปเนื้อหาที่เรียน

1.1 ให้นักศึกษายกตัวอย่างประโยคที่เป็นประพจน์และไม่เป็นประพจน์พร้อมเหตุผล

1.2 ครูตั้งโจทย์การหาค่าความจริงของประพจน์ให้นักศึกษาตอบ

1.3 แจกแบบทดสอบย่อยที่ 1 ให้นักศึกษาทำ

สื่อการสอน

1. ใบงานที่ 1
2. ใบความรู้ที่ 1
3. แบบทดสอบย่อยที่ 1
4. แบบทดสอบก่อนเรียน

วัดผลและประเมินผล

1. วิธีการวัด
 - 1.1 ตรวจผลงาน
 - 1.2 ทดสอบ
2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบทดสอบ
 - 2.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การประเมิน

คะแนนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์

ใบความรู้ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบความรู้ที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของประพจน์
ประพจน์

ประพจน์ หมายถึง ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธอย่างใดอย่างหนึ่งที่สามารถบอกได้ว่าประโยคนั้นเป็นจริงหรือเป็นเท็จ เช่น

- “ม้าน้ำไม่ใช่สัตว์ที่อาศัยอยู่ในทะเล เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคปฏิเสธที่ไม่เป็นจริงค่าความจริงเป็นเท็จ

- “ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “ถ้า $2 + 3 = 5$ แล้ว $3 + 2 = 5$ ” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “แมวและสุนัขเป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “ประเทศไทยไม่ได้อยู่ในทวีปอเมริกา” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคปฏิเสธที่เป็นจริงมีค่าความจริงเป็นจริง

- “มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่เลี้ยงลูกด้วยนม” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่เป็นจริงมีความความจริงเป็นจริง

- “จำนวนจริงแบ่งเป็นจำนวนตรรกยะและอตรรกยะ” เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคบอกเล่าที่มีค่าความจริงเป็นจริง

- “ $X^2 > 0$ ” ไม่เป็นประพจน์ เพราะไม่ทราบค่า X ทำให้ไม่ทราบว่าเป็น จริงหรือเท็จ

- “คนจนเป็นคนเลว” ไม่เป็นประพจน์ เพราะไม่ทราบค่าความจริงว่า จริงหรือเท็จ

- “ในห้องเรียนงดใช้เสียง” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคคำสั่ง

- “อู๋ย ขอโทษค่ะฉันตกคนผิด” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคที่อยู่ในรูปคำอุทาน

- “เลข 6 เป็นจำนวนเต็มบวกใช่หรือไม่” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคคำถาม

- “กรุณารักษาความสะอาด” ไม่เป็นประพจน์ เพราะเป็นประโยคคำสั่ง

ข้อสังเกต ประโยคที่อยู่ในรูปคำถาม คำสั่ง ห้าม ขอร้อง อุทาน प्रารธนา และประโยคที่มีตัวแปร (ไม่รู้ค่าความจริง) ไม่เป็นประพจน์

นิยามที่ 1 ประพจน์ที่เป็นจริง จะมีค่าความจริงเป็นจริง

 ประพจน์ที่เป็นเท็จ จะมีค่าความจริงเป็นเท็จ

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบความรู้ที่ 1.2 เรื่อง การเชื่อมประพจน์

1. การเชื่อมประพจน์

จะพบในชีวิตประจำวัน การนำประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธ 2 ประโยคมาเชื่อมกัน เพื่อให้ได้ประโยคใหม่นั้นจะต้องใช้ตัวเชื่อม ซึ่งตัวเชื่อมที่ใช้ ก็คือ “และ” “หรือ” “ถ้า...แล้ว” “ก็ต่อเมื่อ” ดังเช่นประโยค ฉันกินข้าวและเธอกินราดหน้า สุดาเรียนเก่งก็ต่อเมื่อสุดาขยันเรียน

ในทางตรรกศาสตร์นั้นประพจน์ที่เป็นประพจน์เดียวจะเรียกว่าประพจน์เชิงเดี่ยว แต่ประพจน์ที่มี 2 ประพจน์ขึ้นไปที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ นั้นเรียกว่าประพจน์เชิงประกอบ ซึ่งตัวเชื่อมที่ใช้ในการเชื่อมประพจน์เข้าด้วยกันมีดังนี้

ตัวเชื่อม (connectives)	สัญลักษณ์
1. และ (and)	\wedge
2. หรือ (or)	\vee
3. ถ้า...แล้ว... (if...then...)	\rightarrow
4. ก็ต่อเมื่อ (if and only if)	\leftrightarrow

การเชื่อมประพจน์จะใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ เช่น p, q แทนประพจน์เชิงเดี่ยว เพื่อสะดวกในการเชื่อมประพจน์

นิยามที่ 2 ประพจน์เชิงเดี่ยวใดที่เป็นจริงค่าความจริงของประพจน์นั้นจะเขียนแทนด้วย T ประพจน์เชิงเดี่ยวใดที่เป็นเท็จค่าความจริงของประพจน์นั้นจะเขียนแทนด้วย F

การพิจารณาค่าความจริงของประพจน์

กรณีที่ 1 ถ้า p เป็นประพจน์เชิงเดี่ยวค่าความจริงของ p จะมีค่าความจริง 2 กรณี คือ จริงและเท็จ

กรณีที่ 2 ถ้า p และ q เป็นประพจน์เชิงเดี่ยวที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมแล้ว การพิจารณาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบของ p และ q จะไม่ได้ 4 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1	ประพจน์ p เป็นจริง ประพจน์ q เป็นจริง
กรณีที่ 2	ประพจน์ p เป็นจริง ประพจน์ q เป็นเท็จ
กรณีที่ 3	ประพจน์ p เป็นเท็จ ประพจน์ q เป็นจริง
กรณีที่ 4	ประพจน์ p เป็นเท็จ ประพจน์ q เป็นจริง ดังตาราง

p	q
T	T
T	F
F	T
F	F

2. การเชื่อมสัญลักษณ์เชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ

2.1 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม "และ" (\wedge)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ $2 + 4 = 6$

และ q แทนประพจน์ $2 \times 4 = 8$

จะได้ ข้อความ $2 + 4 = 6$ และ $2 \times 4 = 8$

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \wedge q$

2.2 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม "หรือ" (\vee)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ สองเป็นจำนวนคู่

และ q แทนประพจน์ จำนวนคู่เป็นจำนวนเต็ม

จะได้ ข้อความ สองเป็นจำนวนคู่หรือจำนวนคู่เป็นจำนวนเต็ม

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \vee q$

2.3 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม "ถ้า...แล้ว" (\rightarrow)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ นกมีปีก

และ q แทนประพจน์ นกบินได้

จะได้ ข้อความ นกมีปีกแล้วนกบินได้

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \rightarrow q$

2.4 การเชื่อมประพจน์ด้วยตัวเชื่อม "ก็ต่อเมื่อ" (\leftrightarrow)

ถ้าให้ p แทนประพจน์ เสือเป็นนักล่า

และ q แทนประพจน์ เสือกินเนื้อเป็นอาหาร

จะได้ ข้อความ เสือเป็นนักล่าก็ต่อเมื่อเสือกินเนื้อเป็นอาหาร

เขียนสัญลักษณ์ด้วย $p \leftrightarrow q$

3. นิเสธของประพจน์

เป็นประพจน์ที่เปลี่ยนแปลงจากข้อความเดิมโดยเติมคำว่า "ไม่" เพื่อแสดงในสิ่งที่ตรงข้ามกับข้อความเดิม

ถ้าให้ p แทนข้อความ 5 เป็นจำนวนคี่

นิเสธของข้อความ 5 ไม่เป็นจำนวนคี่ เขียนแทนด้วย $\sim p$

ใบความรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบความรู้ที่ 1.3 เรื่อง การหาค่าความจริงของประพจน์

1. การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม
กำหนดให้

p เป็นประพจน์ที่แทนด้วยข้อความที่ 1

q เป็นประพจน์ที่แทนด้วยข้อความที่ 1

ค่าความจริงที่มีค่าความจริงเป็นจริง แทนด้วย T

ค่าความจริงที่มีค่าความจริงเป็นเท็จ แทนด้วย F

1.1 หาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “และ” (\wedge) ของ p และ q

p	q	$p \wedge q$
T	T	T
T	F	F
F	T	F
F	F	F

ตัวอย่าง กำหนดให้

p แทนประพจน์แมวเป็นสัตว์เลี้ยง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

q แทนประพจน์สุนัขเป็นสัตว์เลี้ยง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

r แทนประพจน์ปลาเป็นสัตว์เลี้ยง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นเท็จ)

ดังนั้น $p \wedge q$ แมวเป็นสัตว์เลี้ยงและสุนัขเป็นสัตว์เลี้ยง มีค่าความจริงเป็นจริง

$T \wedge T$ T

$p \wedge r$ แมวเป็นสัตว์เลี้ยงและปลาเป็นสัตว์เลี้ยง มีค่าความจริงเป็นเท็จ

$T \wedge F$ F

1.2 การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “หรือ” (\vee)

P	q	$p \vee q$
T	T	T
T	F	T
F	T	T
F	F	*F

ตัวอย่าง กำหนดให้

p แทนประพจน์สุพรรณบุรีไม่อยู่ในภาคกลาง (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นเท็จ)

q แทนประพจน์เชียงใหม่อยู่ในภาคเหนือ (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

ดังนั้น แทนประพจน์สุพรรณบุรีไม่อยู่ในภาคกลางหรือเชียงใหม่อยู่ในภาคเหนือมีค่าความจริงเป็นจริง

F \vee T

T

1.3 การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “ถ้า...แล้ว...” (\rightarrow)

ตัวอย่าง มานะสัญญากับธนาคารว่า ถ้าครบกำหนด 1 ปี แล้ว มานะจะนำเงินมาชำระคืน

ให้ p แทนข้อความสัญญาที่ครบกำหนด 1 ปี

q แทนข้อความที่มานะจะนำเงินมาชำระคืน

ดังนั้น ข้อความที่ว่าถ้าครบกำหนด 1 ปี แล้ว มานะจะนำเงินมาชำระคืน

แทนด้วย $p \rightarrow q$ ซึ่งค่าความจริงของ $p \rightarrow q$ เป็นดังนี้

P	q	$p \rightarrow q$
T	T	T
T	F	*F
F	T	T
F	F	T

1.4 การหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อม “ก็ต่อเมื่อ” (\leftrightarrow)

ตัวอย่าง

ให้ p แทนข้อความสมศรีได้รับมรดก

q แทนข้อความสมศรีอายุครบ 20 ปี

ดังนั้น ข้อความที่ว่า สมศรีได้รับมรดกก็ต่อเมื่อสมศรีอายุครบ 20 ปี

แทนด้วย $p \leftrightarrow q$ ซึ่งค่าความจริงของ $p \leftrightarrow q$ เป็นดังนี้

P	q	$p \leftrightarrow q$
T	T	T
T	F	F
F	T	F
F	F	T

นิเสธของประพจน์เป็นประโยคปฏิเสธของประพจน์สามารถหาค่าความจริงได้ดังตาราง

P	$\sim p$
T	F
F	T

ตัวอย่าง กำหนดให้

p แทนประพจน์ โลกมีดวงจันทร์เป็นบริวาร (ซึ่งมีค่าความจริงเป็นจริง)

นิเสธของ p ($\sim p$) คือ โลกไม่มีดวงจันทร์เป็นบริวาร มีค่าความจริงเป็นเท็จ

~T

F

2. การหาค่าความจริงของประพจน์

ขั้นตอนการหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ ทำตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ดำเนินการเชื่อมประพจน์ในวงเล็บ () ก่อน เช่น $(p \vee q) \rightarrow r$ ให้ดำเนินการหาค่าความจริง $(p \vee q)$ ก่อน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ดำเนินการทำนิเสธของประพจน์ (~)

ขั้นที่ 3 ดำเนินการทำตัวเชื่อม "และ" "หรือ" (\wedge , \vee) (ดำเนินการพร้อมกันได้)

ขั้นที่ 4 ดำเนินการทำตัวเชื่อม "ถ้า...แล้ว..." (\rightarrow)

ขั้นที่ 5 ดำเนินการทำตัวเชื่อม "ก็ต่อเมื่อ" (\leftrightarrow)

ตัวอย่างการหาค่าความจริงของประพจน์

ประโยค	สัญลักษณ์	ค่าความจริงของ ประพจน์เชิง ประกอบ	ค่าความจริงของ ประพจน์เชิง ประกอบ
1. ถ้าพะเยาอยู่ภาคเหนือแล้วพบุรีอยู่ภาคใต้	$p \rightarrow q$	$T \rightarrow F$	F
2. พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกหรือทิศเหนือ	$p \vee q$	$T \vee F$	T
3. นกแก้วและนกกระจอกเทศเป็นสัตว์ปีก	$p \wedge q$	$T \wedge T$	T
4. เสือกินเนื้อก็ต่อเมื่อวัวกินหญ้า	$p \leftrightarrow q$	$T \leftrightarrow T$	T
5. ถ้า p เป็นประพจน์แล้ว p ต้องหาค่าความจริงได้	$p \rightarrow q$	$T \rightarrow T$	T

จงหาค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

เมื่อ กำหนดให้ ประพจน์ p และ q มีค่าความจริงเป็นจริง และ ประพจน์ r มีค่าความจริงเป็นเท็จ

$$1. (p \vee q) \rightarrow r$$

$$(T \vee T) \rightarrow F$$

$$T \rightarrow F$$

$$F$$

$$2. \sim(r \vee q) \wedge p$$

$$\sim(F \vee T) \wedge T$$

$$\sim(T) \wedge T$$

$$F \wedge T$$

$$F$$

$$3. (p \wedge q) \leftrightarrow \sim r$$

$$(T \wedge T) \leftrightarrow \sim F$$

$$T \leftrightarrow \sim F$$

$$T \leftrightarrow T$$

$$T$$

3. การสร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ

การหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ เมื่อไม่ได้กำหนดค่าความจริงของประพจน์ย่อยแต่ละตัวมาให้ จำเป็นต้องพิจารณาค่าความจริงของประพจน์เชิงเดี่ยวทุกกรณีที่เป็นไปได้ โดยพิจารณาดังนี้

- ถ้ามีประพจน์เชิงเดี่ยวประพจน์เดี่ยวค่าความจริงที่จะพิจารณามี 2 กรณี
- ถ้ามีประพจน์เชิงเดี่ยวประพจน์ย่อย 2 ประพจน์ค่าความจริงที่จะพิจารณา 4 กรณี
- ถ้ามีประพจน์เชิงเดี่ยวประพจน์ย่อย 3 ประพจน์ค่าความจริงที่จะพิจารณา 8 กรณี
- ถ้ามีประพจน์เชิงเดี่ยวประพจน์ย่อย n ประพจน์ค่าความจริงที่จะพิจารณา 2^n กรณี

การหาค่าความจริงเมื่อ p เป็นประพจน์เชิงเดี่ยว

ตัวอย่าง จงสร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ $p \wedge \sim p$

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$
T	F	F
F	T	F

การหาค่าความจริงเมื่อมีประพจน์ย่อย 2 ประพจน์ คือ p, q

ตัวอย่าง จงสร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ “ถ้าสมศรีดีมนมแล้วสมศรีแข็งแรง”

กำหนดให้ p แทนประพจน์สมศรีดีมนม
 q แทนประพจน์สมศรีแข็งแรง
 จะได้ประพจน์เชิงประกอบ $p \rightarrow q$

p	q	$p \rightarrow q$
T	T	T
T	F	F
F	T	T
F	F	T

การหาค่าความจริงเมื่อมีประพจน์ย่อย 3 ประพจน์ คือ p, q, r

ตัวอย่าง จงสร้างตารางหาค่าความจริงของประพจน์ $(p \wedge q) \rightarrow r$

p	q	r	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \rightarrow r$
T	T	T	T	T
T	T	F	T	F
T	F	T	F	T
T	F	F	F	T
F	T	T	F	T
F	T	F	F	T
F	F	T	F	T
F	F	F	F	T

ใบงาน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความหมายของประพจน์ การเชื่อมประพจน์

1. พิจารณาประโยคต่อไปนี้ว่าเป็นประพจน์หรือไม่ เพราะเหตุใด

ประโยค	เป็น/ไม่เป็น	เหตุผล
1. $2 \times 5 = 2 + 5$ 2. ฉันรักคุณนะ 3. ประโยคคำถามเป็นประพจน์ 4. $y = 2x + 5$ เป็นสมการเส้นตรง 5. กรรณาย้ายขึ้นขวางประตู 6. e เป็นจำนวนอตรรกยะ 7. ผ่นทั้งให้เป็นเข็ม 8. กรรณาใช้ช่องถัดไป 9. $(3 + 2) + 4 > 8$ 10. โปรด สวม หมวกกัน น้อคข ณะ ขับ ซี รถจักรยานยนต์		

2. ประพจน์ต่อไปนี้ ข้อใดมีค่าความจริงเป็น "จริง" หรือ "เท็จ"

ประโยค	ค่าความจริง		
	จริง	เท็จ	ไม่เป็นประพจน์
1. $7 + 5 \neq 11$ 2. $5 + 2 = 10$ 3. 3 เป็นจำนวนเต็มลบ 4. เดือนกุมภาพันธ์มี 30 วัน 5. ดาวศุกร์มีดวงจันทร์เป็นดาวบริวารมากที่สุด 6. สีเหลืองมีค่ามีด้านคู่ขนานยาวเท่ากัน 7. ถ้า x เป็นจำนวนเต็มบวก แล้ว $x > 0$ 8. จังหวัดลพบุรีอยู่ในภาคเหนือ 9. ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด 10. $\sqrt{3} + \sqrt{5} = \sqrt{8}$			

3. จงเปลี่ยนประโยคต่อไปนี้ให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์

กำหนดให้ประพจน์แรกแทนด้วยตัวแปร p และประพจน์ที่สองแทนด้วยตัวแปร q

ประโยค	รูปสัญลักษณ์
1. 5 เป็นจำนวนคี่ และ 6 เป็นจำนวนคี่	
2. รดา ตั้งใจเรียนก็ต่อเมื่อ รดาจะสอบ	
3. ถ้าสุดาสอบได้ที่ 1 แล้วเธอจะได้รับรางวัล	
4. ซาดิกกับนกอไปแข่งขันทักษะร้อยมาลัย	
5. เธอจะแข็งแรงก็ต่อเมื่อเธอดีมนม	
6. นนทไม่ไปโรงเรียน	
7. ถ้าสาวเรียนวิศวกรรมแล้วสาวจะเป็นวิศวกร	
8. π เป็นจำนวนตรรกยะ แต่ $\frac{22}{7}$ เป็นจำนวนอตรรกยะ	
9. ถ้า 2 เป็นตัวประกอบของ 8 แล้ว 8 เป็นเลขคู่	
10. แดงจะไปจับทุเรียนหรือไประยอง	

ใบงาน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

ใบงานที่ 1.2 เรื่อง การหาค่าความจริงของประพจน์

1. จงบอกค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

- 1.1 ถ้า 8 เป็นจำนวนคู่แล้ว 10 เป็นจำนวนคู่
- 1.2 ประพจน์เป็นประโยคบอกเล่าหรือประโยคคำถาม
- 1.3 ถ้า 3×7 เป็นเลขคู่ แล้ว 21 เป็นเลขคู่
- 1.4 $\frac{5}{10}$ เป็นเศษส่วนหรือจำนวนเต็ม
- 1.5 งูเป็นสัตว์เลื้อยคลานและเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

2. กำหนดให้ประพจน์ P, Q มีค่าความจริงเป็นจริง และประพจน์ A, B, C มีค่าความจริงเป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

ประพจน์	ค่าความจริง	ประพจน์	ค่าความจริง
2.1 $(P \vee Q) \vee A$		2.2 $A \rightarrow (Q \vee B)$	
2.3 $(A \wedge B) \wedge P$		2.4 $(C \leftrightarrow P) \wedge Q$	
2.5 $\neg A \rightarrow (\neg P \leftrightarrow Q)$		2.6 $\neg(A \rightarrow C) \leftrightarrow P$	

3. จงหาค่าความจริงของประพจน์

- 3.1 ถ้า $(A \wedge R) \rightarrow (B \vee S)$ เป็นเท็จ และ $A \rightarrow B$ เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ A, B, R และ S

.....

.....

.....

.....

3.2 ถ้า $(M \rightarrow N) \wedge (A \vee B)$ เป็นจริง และ $N \vee B$ เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ M, N, A และ B

.....

.....

.....

.....

3.3 ถ้า $X \wedge Y \rightarrow Z$ เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ $(Z \rightarrow Y) \leftrightarrow \sim X$

.....

.....

.....

.....

4. จงสร้างตารางแสดงค่าความจริงต่อไปนี้

4.1 $\sim p \rightarrow p$

p	$\sim p$	$\sim p \rightarrow p$

4.2 $(\sim p \vee q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee q$	$p \wedge \sim q$	$(\sim p \vee q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

4.3 ถ้าฝนตกแล้วถนนลื่นและรถจะติด

กำหนดให้ p

q

r

ประพจน์เชิงประกอบ คือ

p	q	r		

แบบทดสอบย่อยครั้งที่ 1 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประพจน์ การเชื่อมประพจน์ และการหาค่าความจริงของประพจน์

คำชี้แจง มีจำนวน 3 ข้อ จำนวน 20 คะแนน

1. จงพิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ประพจน์หรือไม่เพราะเหตุใด

ประโยค	เป็นหรือไม่เป็น	เหตุผล
1. คุณรักผมไหม		
2. ไทยมีพรมแดนติดต่อกับลาว		
3. ห้ามสูบบุหรี่ในห้องอาหาร		
4. เขตว่างเป็นสับเซตของทุกเซต		
5. ปลาโลมาเป็นปลาน้ำจืด		

2. จงบอกค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

1. \forall เป็นจำนวนตรรกยะหรือจำนวนอตรรกยะ
2. ถ้าเดือนมีนาคมมี 30 วัน แล้วเดือนเมษายนมี 30 วัน
3. สุนัขและแมวเป็นสัตว์เลี้ยง
4. 1 และ 6 เป็นจำนวนเต็มบวก
5. -1 และ 1 เป็นเอกลักษณ์ของการคูณ

3. จงหาค่าความจริงของประพจน์

3.1 ให้ $p \wedge q$ และ $q \leftrightarrow \sim r$ มีค่าความจริงเป็นจริง จงหาค่าความจริงของประพจน์ p, q, r

.....

.....

3.2 ให้ p, q เป็นจริง และ r, s เป็นเท็จ จงหาค่าความจริงของประพจน์ต่อไปนี้

1. $(p \vee \sim r) \rightarrow (s \wedge q)$

.....

.....

2. $\sim q \wedge (\sim p \vee \sim q)$

.....

.....

3.3 หมูและไก่เลี้ยงเป็นอาหารของมนุษย์ก็ต่อเมื่อมนุษย์กินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หมวดวิชาสามัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง สัจนิรันดร์ ข้อขัดแย้ง และประพจน์เชิงประกอบที่สมมูลกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้เป็นสัจนิรันดร์หรือไม่
2. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้เป็นข้อขัดแย้งหรือไม่
3. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้สมมูลกันหรือไม่

สาระสำคัญ

สัจนิรันดร์ คือ ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ข้อขัดแย้ง คือ ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

สมมูล คือ ประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์ ที่มีค่าความจริงเหมือนกันกรณีต่อกรณี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถตรวจสอบว่าประพจน์เชิงประกอบเป็นสัจนิรันดร์ได้หรือไม่
2. สามารถตรวจสอบว่าประพจน์เชิงประกอบเป็นข้อขัดแย้งได้หรือไม่
3. สามารถตรวจสอบว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้สมมูลกันหรือไม่

เนื้อหาสาระ

1. การสร้างตารางค่าความจริง
2. ประพจน์เชิงประกอบที่สมมูลกัน

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1. แจงให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการเรียนวิชานี้ เมื่อเรียนจบแล้วมีความรู้ความเข้าใจ และผลที่ได้รับมีอะไรบ้าง ตลอดจนแนวทางการสอน กิจกรรมระหว่างเรียน และเกณฑ์การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้

1.2 ทบทวนความรู้เดิมเรื่องการหาค่าความจริงของประพจน์ตั้งแต่ 2 ประพจน์

2. ชี้นสอน

1. การอธิบายเนื้อหาในบทเรียน

1.1 แจกใบความรู้ให้นักศึกษาพร้อมอธิบายรูปแบบของประพจน์ที่เป็นสัจนิรันดร์ และรูปแบบของประพจน์ที่สมมูลกัน

1.2 ทบทวนการเชื่อมประพจน์โดยการยกตัวอย่างประโยคให้นักศึกษา เปลี่ยนตัวเชื่อมให้เป็นสัญลักษณ์

1.3 ทบทวนการสร้างตารางของประพจน์เชิงประกอบโดยการยกตัวอย่าง ตัวอย่าง จงหาค่าความจริงของ $(p \rightarrow q) \wedge \sim p$

p	q	$\sim p$	$p \rightarrow q$	$(p \rightarrow q) \wedge \sim p$
T	T	F	T	F
T	F	F	F	F
F	T	T	T	T
F	F	T	T	T

3.3 อธิบายกระบวนการตรวจสอบของประพจน์เชิงประกอบตามขั้นตอนสัจนิรันดร์ สัจนิรันดร์ คือ ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่าประพจน์ $p \vee \sim p$ เป็นสัจนิรันดร์หรือไม่

p	$\sim p$	$p \vee \sim p$
T	F	T
F	T	T

วิธีทำ

เนื่องจากประพจน์ที่กำหนดให้กรณีที่จะพิจารณาค่าความจริงมี 2 กรณี คือ T กับ F

สรุป ประพจน์ $p \vee \sim p$ มีค่าความจริงเป็น T ทุกกรณีจึงสรุปว่า ประพจน์ $p \vee \sim p$ เป็นสัจนิรันดร์

3.4 อธิบายกระบวนการตรวจสอบของประพจน์เชิงประกอบตามขั้นตอนข้อขัดแย้ง ข้อขัดแย้ง คือ ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่าประพจน์ $p \wedge \sim p$ เป็นข้อขัดแย้งหรือไม่

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$
T	F	F
F	T	F

วิธีทำ

เนื่องจากประพจน์ที่กำหนดให้กรณีที่จะพิจารณาค่าความจริงมี 2 กรณี คือ T กับ F

สรุป ประพจน์ $p \wedge \sim p$ มีค่าความจริงเป็น F ทุกกรณีจึงสรุปว่า ประพจน์ $p \wedge \sim p$ เป็นข้อขัดแย้ง

3.5 อธิบายกระบวนการตรวจสอบประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์ว่าสมมูลกันหรือไม่

ประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์สมมูลกันก็ต่อเมื่อประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์มีค่าความจริงเหมือนกันกรณีต่อกรณี

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่า $p \rightarrow q$ สมมูลกับ $\sim q \rightarrow \sim p$ หรือไม่

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \rightarrow q$	$\sim q \rightarrow \sim p$
T	T	F	F	T	T
T	F	F	T	F	F
F	T	T	F	T	T
F	F	T	T	T	T

วิธีทำ

เนื่องจากประพจน์ที่กำหนดให้กรณีที่จะพิจารณาค่าความจริงมี 2 กรณี คือ T กับ F

เนื่องจากค่าความจริงของประพจน์ $p \rightarrow q$ กับ $\sim q \rightarrow \sim p$ เหมือนกันกรณีต่อกรณี

สรุป ประพจน์ $p \rightarrow q$ สมมูลกับ ประพจน์ $\sim q \rightarrow \sim p$

3. ขันสรุปและการนำไปใช้

1. ผู้สอนถามคำถามให้นักศึกษาตอบเพื่อเป็นการสรุปเนื้อหาที่เรียน

1.1 ให้นักศึกษาบอกลักษณะของประพจน์ที่เป็นสัจนิรันดร์และรูปแบบของประพจน์ที่สมมูลกัน

1.2 ให้นักศึกษาบอกความแตกต่างของประพจน์ที่เป็นสัจนิรันดร์และประพจน์ที่เป็นข้อขัดแย้งกัน และประพจน์ที่สมมูลกัน

1.3 ให้นักศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน

1.4 อธิบายแบบฝึกหัดในใบงานในข้อที่นักศึกษาไม่เข้าใจและนักศึกษาแก้ไข

ให้ถูกต้อง

1.5 แจกแบบทดสอบย่อยให้นักศึกษาแต่ละคนทำ

สื่อการสอน

1. ใบความรู้ที่ 2

2. ใบงานที่ 2

3. แบบทดสอบย่อยที่ 2

การประเมินผล/เครื่องมือ

1. วิธีการวัด
 - 1.1 ตรวจสอบผลงาน
 - 1.2 ทดสอบ
2. เครื่องมือวัด
 - 3.1 แบบทดสอบ
 - 3.2 ใบงาน
3. เกณฑ์การประเมิน
คะแนนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ใบความรู้ที่ 2 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์

เรื่อง สัจนิรันดร์ ข้อขัดแย้ง และสมมูล

1. สัจนิรันดร์ และข้อขัดแย้ง

สัจนิรันดร์ หมายถึง ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ข้อขัดแย้ง หมายถึง ประพจน์เชิงประกอบที่มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

ตัวอย่างเช่น

1. $\sim(p \wedge \sim p)$

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$	$\sim(p \wedge \sim p)$
T	F	F	T
F	T	F	T

จะเห็นว่า $\sim(p \wedge \sim p)$ มีค่าความจริงเป็นจริงทุกกรณี

ดังนั้น $\sim(p \wedge \sim p)$ จึงเป็นสัจนิรันดร์

2. $(p \wedge \sim p)$

p	$\sim p$	$p \wedge \sim p$
T	F	F
F	T	F

จะเห็นว่า $(p \wedge \sim p)$ มีค่าความจริงเป็นเท็จทุกกรณี

ดังนั้น $(p \wedge \sim p)$ จึงเป็นข้อขัดแย้ง

2. สมมูล

ประพจน์เชิงประกอบ 2 ประพจน์ ที่มีค่าความจริงเหมือนกันทุกกรณีต่อกรณี จะเรียกว่า เป็นประพจน์เชิงประกอบที่สมมูลกัน เช่น $\sim(p \vee q)$ กับ $\sim p \wedge \sim q$ สามารถตรวจสอบได้ดังนี้

ตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ $\sim(p \vee q)$

p	q	$(p \vee q)$	$\sim(p \vee q)$
T	T	T	F
T	F	T	F
F	T	T	F
F	F	F	T

ตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ $\sim p \wedge \sim q$

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \wedge \sim q$
T	T	F	F	F
T	F	F	T	F
F	T	T	F	F
F	F	T	T	T

จากตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบ $\sim(p \vee q)$ กับ $\sim p \wedge \sim q$ มีค่าความจริงเหมือนกันทุกกรณี ดังนั้น $\sim(p \vee q)$ สมมูลกับ $\sim p \wedge \sim q$

ใบงานที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง สมมูล สัจนิรันดร์ และข้อขัดแย้ง

1. จงพิจารณาว่ารูปแบบของประพจน์ต่อไปนี้เป็นสัจนิรันดร์ หรือข้อขัดแย้ง

1.1 $(p \rightarrow q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

p	q	$p \rightarrow q$	$\sim q$	$p \wedge \sim q$	$(p \rightarrow q) \leftrightarrow (p \wedge \sim q)$

ตอบ.....

1.2 $(p \wedge q) \wedge \sim r$

p	q	r	$(p \wedge q)$	$\sim r$	$(p \wedge q) \wedge \sim r$

ตอบ.....

2. จงตรวจสอบดูว่ารูปแบบของประพจน์แต่ละคู่ต่อไปนี้สมมูลกันหรือไม่

2.1 $p \vee q$ กับ $\sim p \rightarrow q$

p	q	$p \vee q$

p	q	$\sim p$	$\sim p \rightarrow q$

ตอบ.....

2.2 $p \leftrightarrow q$ กับ $(p \rightarrow q) \wedge (q \rightarrow p)$

p	q	$p \leftrightarrow q$

p	q	$p \rightarrow q$	$q \rightarrow p$	$(p \rightarrow q) \wedge (q \rightarrow p)$

ตอบ.....

2.3 $p \wedge q$ กับ $\sim(\sim p \vee \sim q)$

p	q	$p \wedge q$

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee \sim q$	$\sim(\sim p \vee \sim q)$

ตอบ.....

3. จงตรวจสอบดูว่าข้อความ (a) กับข้อความ (b) แต่ละข้อสมมูลกันหรือไม่

3.1 (a) ถ้าลัดดาเล่นเทนนิสแล้ว เธอไม่เล่นยิมนาสติก

(b) ลัดดาเล่นเทนนิสหรือยิมนาสติก

p : ลัดดาเล่นเทนนิส

q : ลัดดาเล่นยิมนาสติก

(a) $p \rightarrow \sim q$; (b) $p \vee q$

p	q	$\sim q$	$p \rightarrow \sim q$

p	q	$p \vee q$

ตอบ.....

3.2 (a) โอมจะอ่านหนังสือ ก็ต่อเมื่อเขาสอบ

(b) ถ้าโอมอ่านหนังสือแล้วโอมจะสอบและถ้าโอมสอบแล้วเขาจะอ่านหนังสือ

p : โอมอ่านหนังสือ

q : โอมสอบ

(a) $p \leftrightarrow q$; (b) $(p \rightarrow q) \wedge (q \rightarrow p)$

p	q	$p \leftrightarrow q$

p	q	$p \rightarrow q$	$q \rightarrow p$	$p \rightarrow q \wedge (q \rightarrow p)$

ตอบ.....

แบบทดสอบย่อยครั้งที่ 2 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง เรื่อง สมมูล สัจนิรันดร์ และข้อขัดแย้ง

1. จงพิจารณาแต่ละข้อต่อไปนี้ เป็นสัจนิรันดร์หรือข้อขัดแย้ง

1.1 $(p \vee q) \rightarrow (p \wedge q)$

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$(p \vee q) \rightarrow (p \wedge q)$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

1.2 $(p \vee q) \leftrightarrow (q \rightarrow p)$

p	q	$p \vee q$	$q \rightarrow p$	$(p \vee q) \leftrightarrow (q \rightarrow p)$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

1.3 $\sim p \wedge (p \vee q) \rightarrow q$

p	q	$\sim p$	$p \vee q$	$\sim p \wedge (p \vee q)$	$\sim p \wedge (p \vee q) \rightarrow q$
T	T				
T	F				
F	T				
F	F				

ตอบ.....

2. จงพิจารณา ประพจน์ใดสมมูลกัน

2.1 $\sim(p \wedge q)$ กับ $\sim p \vee \sim q$

p	q	$p \wedge q$	$\sim(p \wedge q)$
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee \sim q$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

2.2 $q \vee \sim p$ กับ $\sim p \wedge \sim q$

p	q	$\sim p$	$q \vee \sim p$
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \wedge \sim q$
T	T			
T	F			
F	T			
F	F			

ตอบ.....

3. จงตรวจสอบว่า ข้อความ (a) กับข้อความ (b) แต่ละข้อสมมูลกันหรือไม่

3.1 (a) ถ้าสนใจเล่นฟุตบอลแล้วเธอไม่เล่นวอลเลย์บอล

(b) สนใจเล่นฟุตบอลหรือวอลเลย์บอล

วิธีทำ เขียนประโยคสัญลักษณ์ (a)

(b)

P	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

P	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

ตอบ

3.2 (a) ถ้าฝนไม่ตกสุพลจะไปโรงเรียน

(b) สุพลไม่ไปโรงเรียน

วิธีทำ เขียนประโยคสัญลักษณ์ (a)

(b)

P	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

P	q		
T	T		
T	F		
F	T		
F	F		

ตอบ

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หมวดวิชาสามัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ การอ้างเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
2. บอกได้ว่าเหตุและผลที่ให้นั้นเป็นการให้เหตุผลที่สมเหตุสมผลหรือไม่

สาระสำคัญ

การอ้างเหตุผลคือ การอ้างว่า เมื่อมีข้อความ P_1, P_2, P_3, \dots แล้วสามารถสรุปผลได้ข้อความ Q การอ้างเหตุผลนั้นอาจจะสมเหตุสมผล (valid) หรือไม่สมเหตุสมผล (invalid) ก็ได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
2. ตรวจสอบการอ้างเหตุผลจากข้อความที่กำหนดให้และตอบได้ว่าข้อความนั้นสมเหตุสมผล หรือไม่ถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

1. ประโยคเปิด
2. ประโยคที่มีตัวบ่งปริมาณ
3. ค่าความจริงของประโยคเปิดที่มีตัวบ่งปริมาณตัวแปรเดียว
4. การอ้างเหตุผล

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1. แจงให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการเรียนวิชานี้ เมื่อเรียนจบแล้วมีความรู้ความเข้าใจ และผลที่ได้รับมีอะไรบ้าง ตลอดจนแนวทางการสอน กิจกรรมระหว่างเรียน และเกณฑ์การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้

1.2 ทบทวนความหมายของประพจน์และการเปลี่ยนข้อความที่เป็นประโยคสัญลักษณ์โดยใช้ตัวเชื่อมของประพจน์รวมทั้งรูปแบบของประพจน์ที่เป็นสัจนิรันดร์

2. บัณฑิต

1. การอธิบายเนื้อหาในบทเรียน

1.1 แจกใบความรู้ให้นักศึกษาพร้อมอธิบายยกตัวอย่างประพจน์และประโยคเปิดให้นักศึกษาสังเกตถึงความแตกต่างและสอบถาม

1.2 ทบทวนความรู้เดิมกับนักศึกษาเรื่องประพจน์โดยวิธีการยกตัวอย่างประโยคแล้วให้นักศึกษาตอบว่าเป็นประพจน์หรือไม่

1.3 ทบทวนเรื่องประพจน์ที่เป็นสัจนิรันดร์

1.4 อธิบายความหมายของคำว่าประโยคเปิด

ประโยคเปิด คือ ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธที่ไม่ทราบค่าความจริง (มีตัวแปร) แต่เมื่อแทนตัวแปรด้วยค่าที่กำหนดให้แล้วจะทราบค่าความจริง และประโยคเปิดนั้นเป็นประพจน์เช่น เขาเป็นนักวิทยาศาสตร์ เป็นประโยคเปิด เพราะไม่ทราบว่าเขาเป็นใคร แต่เมื่อแทนเขาด้วย หลุย ปาสเตอร์ ประโยคนี้จะเป็นประพจน์ และมีค่าความจริงเป็นจริง เป็นต้น เมื่ออธิบายให้นักศึกษาเข้าใจแล้ว ทำการถามให้นักศึกษาบอกความแตกต่างของประโยคเปิดและประพจน์

2.4 อธิบายการเขียนตัวบ่งปริมาณโดยการเขียนเป็นข้อความแล้วเปลี่ยนข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ของตัวบ่งปริมาณ

ตัวบ่งปริมาณที่ใช้ในคณิตศาสตร์เป็นตัวบ่งปริมาณให้ทราบปริมาณของตัวแปรนั้น ๆ จะใช้สัญลักษณ์ดังนี้

$\forall x$ แทน สำหรับ x ทุกตัว หรือ สำหรับ x แต่ละตัว หรือ สำหรับ x ทุกตัว

$\exists x$ แทน สำหรับ x บางตัว หรือ สำหรับ x อย่างน้อยหนึ่งตัว หรือ มี x เป็นต้น

การเปลี่ยนประโยคข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ เช่น

กำหนดให้ $P(x)$ แทน x เป็นจำนวนเต็ม

$Q(x)$ แทน x เป็นจำนวนเต็มบวก

$R(x)$ แทน x เป็นจำนวนเต็มศูนย์

1. สำหรับจำนวนจริง X ทุกจำนวน ถ้า X เป็นจำนวนเต็มบวกแล้ว X เป็นจำนวนเต็ม

เขียนได้ $\forall x [Q(x) \rightarrow P(x)]$

2. สำหรับจำนวนจริง X บางจำนวนจะเป็นจำนวนเต็มและเป็นจำนวนเต็มศูนย์

เขียนได้ $\exists x [P(x) \wedge R(x)]$

แล้วให้นักศึกษาสอบถามพร้อมทั้งร่วมกันเปลี่ยนประโยคข้อความให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ตัวบ่งปริมาณ

2.5 อธิบายขั้นตอนวิธีการตรวจสอบความสมเหตุสมผลของประพจน์ตั้งแต่ 2 ประพจน์ขึ้นไปพร้อมทั้งยกตัวอย่างการอ้างเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้นักศึกษาดู

ตัวอย่างการอ้างเหตุผล

จงตรวจสอบว่าการอ้างเหตุผลนี้สมเหตุสมผลหรือไม่

เหตุ 1. สมศรีกินข้าว
2. สมศรีเจริญเติบโต

ผล สมศรีเจริญเติบโต

วิธีทำ

กำหนดให้ p แทนประพจน์สมศรีกินข้าว
 q แทนประพจน์สมศรีเจริญเติบโต

ประพจน์เชิงประกอบคือ $(p \wedge q) \rightarrow q$

p	q	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \rightarrow q$
T	T	T	T
T	F	F	T
F	T	F	T
F	F	F	T

ตรวจสอบประพจน์เชิงประกอบ $(p \wedge q) \rightarrow q$ เป็นสัจนิรันดร์

สรุปว่า เหตุและผลสมเหตุสมผลกัน

และให้ให้นักศึกษาซักถาม

3. ขั้นสรุปและการนำไปใช้

1. ผู้สอนตรวจใบงานพร้อมทั้งอธิบายการทำแต่ละข้อโดยละเอียด
 - 1.1 ให้นักศึกษาสลับใบงานของแต่ละคนให้เพื่อนตรวจ
 - 1.2 ถ้าข้อใดของเพื่อนผิดให้นักศึกษาดำเนินการแก้ไขให้เพื่อนโดยละเอียด พร้อมทั้งส่งคืนเพื่อน
 - 1.3 ให้นักศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของใบงานแต่ละคน
 - 1.4 แจกแบบทดสอบย่อยให้นักศึกษาแต่ละคนทำ

สื่อการสอน

1. ใบความรู้ที่ 3
2. ใบงานที่ 3
3. แบบทดสอบย่อยที่ 3

การประเมินผล/เครื่องมือ

1. วิธีการวัด

1.1 ตรวจสอบผลงาน

1.2 ทดสอบ

2. เครื่องมือวัด

2.1 แบบทดสอบ

2.2 ใบงาน

3. เกณฑ์การประเมิน

คะแนนร้อยละ 75 ผ่านเกณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ใบความรู้ที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์ เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ และการอ้างเหตุผล

1. ประโยคเปิด

ประโยคเปิด หมายถึง ประโยคบอกเล่าหรือประโยคปฏิเสธที่ไม่ทราบค่าความจริง (มีตัวแปร) แต่เมื่อแทนที่ตัวแปรด้วยค่าที่กำหนดแล้วจะทราบค่าความจริง และประโยคเปิดนั้นจะเป็นประพจน์

2. ตัวบ่งปริมาณ

ตัวบ่งปริมาณจะใช้สัญลักษณ์แทน ดังนี้

1. $\forall X$ แทน สำหรับ x ทุกตัว หรืออาจเขียนแทนด้วยวลีอื่น เช่น สำหรับ x แต่ละตัว, สำหรับทุก ๆ x
2. $\exists X$ แทน สำหรับ x บางตัว หรืออาจเขียนแทนด้วยวลีอื่น เช่น สำหรับ x อย่างน้อยหนึ่งตัว, มี x

2.1 การเปลี่ยนประโยคให้อยู่ในรูปแบบสัญลักษณ์ของตัวบ่งปริมาณ

กำหนดให้	$R(x)$	แทนเซตของจำนวนจริง
	$Q(x)$	แทนเซตของจำนวนตรรกยะ
	$P(x)$	แทนเซตของจำนวนอตรรกยะ
	$I(x)$	แทนเซตของจำนวนเต็ม

จงเปลี่ยนประโยคต่อไปนี้

1. สำหรับทุก ๆ x ถ้า x เป็นจำนวนตรรกยะแล้ว x เป็นจำนวนจริง
 $\forall x [Q(x) \rightarrow R(x)]$
2. สำหรับทุก ๆ x ถ้า x เป็นจำนวนจริงแล้ว x เป็นจำนวนตรรกยะหรือจำนวนอตรรกยะ
 $\forall x [R(x) \rightarrow (Q(x) \vee P(x))]$
3. มีจำนวนเต็มบางจำนวนเป็นจำนวนตรรกยะหรือจำนวนอตรรกยะ
 $\exists x [Q(x) \vee P(x)]$

3. การอ้างเหตุผล

ขั้นตอนในการดำเนินการตรวจสอบการอ้างเหตุผล

1. เหตุต่อเหตุเชื่อมด้วย "และ" (\wedge)
2. เหตุต่อผลเชื่อมด้วย "ถ้า...แล้ว..." (\rightarrow) คือ เหตุ \rightarrow ผล
3. ตรวจสอบโดยสร้างตารางค่าความจริงว่าเป็นสัจนิรันดร์หรือไม่ ถ้าเป็น

สัจนิรันดร์ถือว่าสมเหตุสมผล และถ้าไม่เป็นสัจนิรันดร์ถือว่าไม่สมเหตุสมผล

ตัวอย่าง จงตรวจสอบว่าการอ้างเหตุผลต่อไปนี้สมเหตุสมผลหรือไม่

1. เหตุ 1. ถ้ายูพาทำงานแล้วเธอจะได้เงิน

2. ยูพาไม่ได้ทำงาน

ผล ยูพาได้เงิน

p แทน ยูพาทำงาน , q แทน ยูพาได้เงิน เขียนในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

เหตุ $(p \rightarrow q) \wedge \sim p$

ผล q

p	$\sim p$	q	$p \rightarrow q$	$(p \rightarrow q) \wedge \sim p$	$[(p \rightarrow q) \wedge \sim p] \rightarrow q$
T	F	T	T	F	T
T	F	F	F	F	T
F	T	T	T	T	T
F	T	F	T	T	F

ดังนั้นการอ้างเหตุผลนี้ไม่สมเหตุสมผลเนื่องจากการสร้างตารางไม่เป็นสัจนิรันดร์

2. เหตุ 1. $p \wedge q$

2. $\sim p$

ผล q

เขียนในรูปสัญลักษณ์ได้ $[(p \wedge q) \wedge \sim p] \rightarrow q$

p	$\sim p$	q	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \wedge \sim p$	$[(p \wedge q) \wedge \sim p] \rightarrow q$
T	F	T	T	F	T
T	F	F	F	F	T
F	T	T	F	F	T
F	T	F	F	F	T

ดังนั้นการอ้างเหตุผลนี้สมเหตุสมผลเนื่องจากการสร้างตารางเป็นสัจนิรันดร์

ใบงานที่ 3 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ และการอ้างเหตุผล

1. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าเป็นประพจน์หรือเป็นประโยคเปิดถ้าเป็นประโยคเปิดตัวแปรคืออะไร

ข้อความ	ประพจน์	ประโยคเปิด	ตัวแปร
1. เธอเป็นนักศึกษาระดับ ปวส. 1			
2. สุนทรภู่เป็นกวีเอกของไทย			
3. p เป็นจำนวนเต็มบวก			
4. $x + 6 = 3$			
5. $20 + 6 \neq 27$			
6. มีจำนวนเต็มบางจำนวนที่ไม่เป็นจำนวนตรรกยะ			
7. $5^2 < 100$			
8. $\exists x [x - 10 > 0], x \in R$			
9. มี x บางตัวที่ทำให้ $x + y = 5$			
10. $ x \geq 0$			

2. จงเปลี่ยนประโยคต่อไปนี้ให้เป็นประโยคบ่งปริมาณ

1. มี x บางตัวที่มีค่าน้อยกว่า 5 เมื่อ $x = \{6,7,8\}$

.....

2. สำหรับจำนวนนับ x ทุกตัว $x + x = 2x$ เมื่อ x เป็นจำนวนนับ

.....

3. สำหรับจำนวนเต็มทุกจำนวนมีค่ามากกว่า 0

.....

4. มีจำนวนนับบางจำนวนเป็นจำนวนเต็ม

.....

5. มีจำนวนเต็ม X บางจำนวนที่ $x + 5 = x$

.....

แบบทดสอบย่อยครั้งที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ตรรกศาสตร์
เรื่อง ประโยคเปิด ตัวบ่งปริมาณ และการอ้างเหตุผล

1. จงพิจารณาว่าประโยคต่อไปนี้ประพจน์หรือประโยคเปิด

ประโยค	คำตอบ
1. เขาชอบไปดูภาพยนตร์	
2. จังหวัดแพร่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย	
3. $x + 5 = 12$	
4. $3^2 + 5 = 14$	
5. $y^2 = 25$	
6. $\sqrt{144} = 10$	
7. ดวงจันทร์มีแสงสว่างในตัวเอง	
8. $47 + 5 = 21$	
9. เธอเป็นคนไทย	
10. วิชาคณิตศาสตร์จำเป็นสำหรับทุกคน	

2. จงเขียนประโยคสัญลักษณ์แทนข้อความต่อไปนี้

ข้อความ	ประโยคสัญลักษณ์
1. จำนวนเต็มบางจำนวนเป็นจำนวนเฉพาะ	
2. จำนวนนับทุกจำนวนเป็นจำนวนเต็ม	
3. จำนวนเต็มทุกจำนวนเป็นจำนวนจริง	
4. มี x บางตัว ซึ่ง $x + 1 = 0$ และ $x = 1$	
5. มีจำนวนจริง x ซึ่ง $x + 2 = 2x$	

3. จงพิจารณาว่าการอ้างเหตุผลในแต่ละข้อสมเหตุสมผลกันหรือไม่

3.1 เหตุ 1. $p \rightarrow q$

2. $\sim p$

ผล $\sim p$

วิธีทำ รูปแบบประพจน์ คือ

p	q	$\sim p$	$p \rightarrow q$	$(p \rightarrow q) \wedge \sim p$	$[(p \rightarrow q) \wedge \sim p] \rightarrow \sim p$
T	T				
T	F				
F	T				
F	F				

ตอบ

3.2 เหตุ 1. $\sim p \rightarrow \sim q$

2. p

ผล q

วิธีทำ รูปแบบประพจน์ คือ

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \rightarrow \sim q$	$(\sim p \rightarrow \sim q) \wedge p$	$[(\sim p \rightarrow \sim q) \wedge p] \rightarrow q$
T	T					
T	F					
F	T					
F	F					

ตอบ

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชา คณิตศาสตร์ 1

หมวดวิชาสามัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ตรรกศาสตร์

เวลา 1 ชั่วโมง

เรื่อง ทดสอบความรู้หลังเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. ใช้สัญลักษณ์แทนด้วยตัวเชื่อมได้อย่างถูกต้อง
3. หาค่าความจริงของประพจน์ที่มีตัวเชื่อมมากกว่า 1 ตัวได้
4. สร้างตารางค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณีที่เกิดขึ้นได้
5. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้เป็นสัจนิรันดร์หรือไม่
6. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้สมมูลกันหรือไม่
7. บอกได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
8. บอกได้ว่าเมื่อมีการกำหนดการอ้างเหตุผลมาสมเหตุสมผลหรือไม่

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ตอบได้ว่าประโยคใดเป็นประพจน์
2. เขียนสัญลักษณ์เกี่ยวกับนิเสธและตัวเชื่อมต่างๆ ได้
3. เขียนสัญลักษณ์ของตัวเชื่อมและตารางสามารถหาค่าความจริงของประพจน์ที่เชื่อมด้วยตัวเชื่อมต่างๆ ได้
4. ดำเนินการเชื่อมประพจน์ย่อยด้วยตัวเชื่อมต่าง ๆ ตามขั้นตอนและหาค่าความจริงของประพจน์เชิงประกอบได้อย่างถูกต้อง
5. สร้างตารางของประพจน์เชิงประกอบทุกกรณีที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง
6. บอกได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่สร้างจากตารางค่าความจริงเป็นสัจนิรันดร์ได้หรือไม่
7. ตรวจสอบได้ว่าประพจน์เชิงประกอบที่กำหนดให้สมมูลกันได้หรือไม่
8. ตอบได้ว่าประโยคใดเป็นประโยคเปิด
9. ตรวจสอบการอ้างเหตุผลจากข้อความที่กำหนดให้และตอบได้ว่าข้อความนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่ได้อย่างถูกต้อง
10. นำความรู้ทางตรรกศาสตร์ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

เนื้อหาสาระ

1. ประพจน์
2. การเชื่อมประพจน์

3. การหาค่าความจริงของประพจน์
4. การสร้างตารางค่าความจริง
5. ประพจน์เชิงประกอบที่สมมูลกัน
6. ประโยคเปิด
7. การอ้างเหตุผล

กระบวนการจัดการเรียนรู้

การนั่งจุดประสงค์การเรียนรู้และการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

สื่อการสอน

แบบทดสอบความรู้หลังเรียน

วัดผลและประเมินผล

คะแนนร้อยละ 50 ผ่านเกณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนแบบ
ร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องและ เหมาะสมกับวิธีกำหนด	4	4	4	4	4	4
2. เขียนสาระสำคัญได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	4	4	4	4	4	4
3. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม	4	4	4	4	4	4
4. กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาและเวลาสอดคล้องกับ จุดประสงค์	5	5	5	5	5	5
5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับ จุดประสงค์	5	3	4	3	5	4
6. กำหนดสื่อการสอนสอดคล้องกับเนื้อหากิจกรรม	4	4	4	4	4	4
7. กำหนดวิธีวัดและประเมินผลสอดคล้องกับ จุดประสงค์	4	4	4	4	4	4
8. ลำดับขั้นตอนใช้ภาษาถูกต้อง อ่านง่ายและสื่อ ความหมายได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5
9. แผนการจัดการเรียนรู้มีความเป็นไปได้สูงในการ นำไปใช้เพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5
รวม	40	38	39	38	40	4.33

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการสอนปกติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	
1. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องและเหมาะสมกับวิธีกำหนด	4	3	5	4	5	4.2
2. เขียนสาระสำคัญได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	5	5	4	4	5	4.6
3. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ถูกต้อง ชัดเจนเหมาะสม	5	4	4	4	5	4.4
4. กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาและเวลาสอดคล้องกับจุดประสงค์	4	5	4	5	5	4.6
5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์	5	4	4	4	5	4.4
6. กำหนดสื่อการสอนสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรม	5	5	5	4	4	4.6
7. กำหนดวิธีวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	4	4	5	4	4	4.2
8. ลำดับขั้นตอนใช้ภาษาถูกต้อง อ่านง่ายและสื่อความหมายได้เหมาะสม	4	4	4	4	4	4
9. แผนการจัดการเรียนรู้มีความเป็นไปได้สูงในการนำไปใช้เพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้	4	4	4	4	3	3.8
รวม	40	38	39	37	40	4.31

ตาราง 5 แสดงค่า IOC ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาคณิตศาสตร์ 1 ของ
นักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	+1	0	+1	+1	+1	0.8
4	+1	+1	+1	0	+1	0.8
5	+1	+1	0	+1	+1	0.8
6	+1	+1	+1	+1	0	0.8
7	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	-1	+1	+1	+1	+1	0.6
10	+1	+1	+1	-1	+1	0.6
11	+1	+1	+1	+1	0	0.8
12	+1	+1	+1	+1	+1	1
13	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	+1	+1	-1	+1	+1	0.6
15	+1	+1	+1	+1	+1	1
16	+1	+1	+1	+1	+1	1
17	+1	+1	+1	0	+1	0.8
18	+1	+1	+1	+1	+1	1
19	+1	+1	+1	+1	0	0.8
20	+1	+1	+1	+1	+1	1
21	+1	+1	0	+1	+1	0.8
22	+1	+1	+1	+1	+1	1
23	+1	+1	+1	+1	+1	1
24	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลการวิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
25	+1	+1	+1	+1	+1	1
26	-1	+1	+1	+1	+1	0.6
27	+1	0	+1	+1	+1	0.8
28	0	+1	+1	+1	+1	0.8
29	+1	+1	+1	0	+1	0.8
30	+1	-1	+1	+1	+1	0.6

ตาราง 6 แสดงค่า IOC ของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลการ วิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	+1	+1	+1	0	+1	0.8
2	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	-1	+1	+1	+1	+1	0.6
5	+1	+1	-1	+1	+1	0.6
6	+1	+1	+1	+1	0	0.8
7	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	+1	+1	+1	+1	-1	0.6
9	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	0	+1	+1	+1	+1	0.8
11	+1	+1	+1	+1	0	0.8
12	+1	-1	+1	+1	+1	0.6
13	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	-1	+1	+1	+1	+1	0.6
16	+1	+1	+1	1	+1	1
17	+1	+1	+1	-1	+1	0.6
18	+1	+1	+1	+1	+1	1
19	0	+1	+1	+1	+1	0.8
20	+1	0	+1	+1	+1	0.8
21	+1	+1	0	+1	+1	0.8
22	+1	+1	+1	+1	+1	1
23	+1	+1	+1	+1	+1	1
24	+1	+1	+1	+1	+1	1
25	+1	+1	+1	+1	+1	1
26	+1	+1	+1	+1	+1	1
27	+1	+1	+1	+1	+1	1
28	+1	+1	-1	+1	+1	0.6

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลการวิเคราะห์
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
29	+1	+1	+1	0	+1	0.8
30	+1	+1	+1	-1	+1	0.6

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตาราง 7 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.58	0.22
2	0.68	0.33
3	0.65	0.22
4	0.60	0.22
5	0.59	0.52
6	0.58	0.33
7	0.59	0.26
8	0.66	0.22
9	0.56	0.44
10	0.58	0.22
11	0.52	0.22
12	0.56	0.22
13	0.56	0.37
14	0.56	0.37
15	0.56	0.22
16	0.52	0.22
17	0.32	0.22
18	0.63	0.48
19	0.57	0.33
20	0.54	0.22
21	0.57	0.41
22	0.30	0.33
23	0.36	0.44
24	0.39	0.52
25	0.61	0.22
26	0.38	0.44
27	0.60	0.30

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
28	0.43	0.26
29	0.33	0.70
30	0.26	0.37

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความสนใจเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ ของ นักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t-distribution)
1	3.1
2	2.82
3	6.71
4	5.59
5	2.48
6	4.21
7	2.64
8	3.17
9	2.88
10	3.29
11	2.45
12	7.45
13	5.81
14	3.06
15	2.88
16	5.59
17	3.25
18	2.63
19	4.39
20	5.7
21	6.58
22	4.74
23	2.14
24	8.91
25	2.88
26	3.04
27	5.96

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
28	2.3
29	3.74
30	3.1

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดความสนใจในการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 ของกลุ่มที่ได้รับโดยใช้การสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในกิจกรรมกลุ่ม ผลสัมฤทธิ์

โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานประมาณค่า ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	สนใจมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	สนใจมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	สนใจปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	สนใจน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	สนใจน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสนใจ
1	มีความเข้าใจในเนื้อหาคณิตศาสตร์ที่เรียน	4.4	0.76	มาก
2	เนื้อหาสามารถนำคณิตศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	4.56	0.51	มากที่สุด
3	เนื้อหาคณิตศาสตร์ช่วยให้นักศึกษารู้จักการแก้ปัญหา	4.52	0.51	มากที่สุด
4	เนื้อหาคณิตศาสตร์ที่เรียนทำลายความสามารถของนักศึกษา	4.32	0.56	มาก
5	มีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์	4.52	0.51	มากที่สุด
6	ชอบทำงานคณิตศาสตร์ร่วมกับเพื่อน	4.2	0.5	มาก
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน	4.04	0.68	มาก
8	พอใจที่ได้ศึกษาจากใบความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง	4.12	0.6	มาก
9	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	4.2	0.58	มาก
10	แบบทดสอบคณิตศาสตร์หลังเรียนง่ายเกินไป	4.32	0.56	มาก
11	ชอบและอยากให้ครูจัดกิจกรรมแบบนี้ทุกชั่วโมง	4.6	0.5	มากที่สุด
12	พอใจผลงานของตนเองที่ทำจากใบงานที่กำหนด	4.56	0.58	มากที่สุด
13	พอใจผลงานของกลุ่ม	4.56	0.51	มากที่สุด
14	มีความอดทนและชอบในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	4.44	0.51	มาก

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสนใจ
15	ชอบที่จะให้ความร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่น	4.44	0.58	มาก
16	มีการไตร่ตรองและชอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	4.44	0.51	มาก
17	มีการวางแผนและพอใจในการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.44	0.65	มาก
18	มีการไตร่ตรองและชอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	4.4	0.58	มาก
19	มีการวางแผนและพอใจในการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.48	0.59	มาก
20	มีการไตร่ตรองและชอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	4.36	0.49	มาก
21	มีการวางแผนและพอใจในการทำงานอย่างเป็นระบบ	4.36	0.64	มาก
22	พอใจในการแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย	4.44	0.58	มาก
23	ชอบหารูปแบบความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์	3.92	0.7	มาก
24	มีความภูมิใจในการที่จะนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง แม้มิติดพลาดบ้างก็ตาม	4.4	0.5	มาก
25	นักศึกษายินดีรับฟังคำติชมของเพื่อนที่แตกต่างจากความคิดเห็นของตนเอง	4.16	0.37	มาก
26	นักศึกษาตอบคำถามของครูทันที โดยยังไม่ได้ไตร่ตรอง	4.16	0.37	มาก
27	ก่อนจะลงมือทำกิจกรรมทำความเข้าใจในงานที่จะทำเสียก่อน	4.2	0.41	มาก
28	การค้นหาคำตอบที่มีรูปแบบซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย	4.2	0.41	มาก
29	นักศึกษาชอบซักถามครูเรื่องที่สงสัย จนกว่าจะเข้าใจในปัญหานั้นอย่างแจ่มชัด	3.96	0.45	มาก
30	เมื่อเพื่อนนักศึกษาไม่เข้าใจในบทเรียนนักศึกษาพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือเพื่อนทันที	3.88	0.53	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม		4.32	0.54	มาก

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดความสนใจในการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 ของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนปกติ

โดยเปรียบเทียบกับมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	สนใจมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	สนใจมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	สนใจปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	สนใจน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	สนใจน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสนใจ
1	มีความเข้าใจในเนื้อหาคณิตศาสตร์ที่เรียน	3.92	0.4	มาก
2	เนื้อหาสามารถนำคณิตศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	3.92	0.49	มาก
3	เนื้อหาคณิตศาสตร์ช่วยให้นักศึกษารู้จักการแก้ปัญหา	3.96	0.45	มาก
4	เนื้อหาคณิตศาสตร์ที่เรียนทำลายความสามารถของนักศึกษา	3.92	0.49	มาก
5	มีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์	3.96	0.54	มาก
6	ชอบทำงานคณิตศาสตร์ร่วมกับเพื่อน	3.88	0.6	มาก
7	ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน	4.04	0.61	มาก
8	พอใจที่ได้ศึกษาจากใบความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง	3.92	0.57	มาก
9	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	3.96	0.61	มาก
10	แบบทดสอบคณิตศาสตร์หลังเรียนง่ายเกินไป	3.8	0.65	มาก
11	ชอบและอยากให้ครูจัดกิจกรรมแบบนี้ทุกชั่วโมง	3.92	0.49	มาก
12	พอใจผลงานของตนเองที่ทำจากใบงานที่กำหนด	3.84	0.55	มาก
13	พอใจผลงานของกลุ่ม	3.88	0.67	มาก
14	มีความอดทนและชอบในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	3.8	0.58	มาก

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสนใจ
15	ชอบที่จะให้ความร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่น	3.92	0.64	มาก
16	มีการไตร่ตรองและชอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3.84	0.69	มาก
17	มีการวางแผนและพอใจในการทำงานอย่างเป็นระบบ	3.88	0.6	มาก
18	มีการไตร่ตรองและชอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3.96	0.68	มาก
19	มีการวางแผนและพอใจในการทำงานอย่างเป็นระบบ	3.84	0.62	มาก
20	มีการไตร่ตรองและชอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3.96	0.73	มาก
21	มีการวางแผนและพอใจในการทำงานอย่างเป็นระบบ	3.84	0.62	มาก
22	พอใจในการแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย	3.76	0.52	มาก
23	ชอบหารูปแบบความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์	3.96	0.68	มาก
24	มีความภูมิใจในการที่จะนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง แม้ผิดพลาดบ้างก็ตาม	3.76	0.52	มาก
25	นักศึกษายินดีรับฟังคำติชมของเพื่อนที่แตกต่างจากความคิดเห็นของตนเอง	3.88	0.6	มาก
26	นักศึกษาตอบคำถามของครูทันที โดยยังไม่ได้ไตร่ตรอง	3.76	0.52	มาก
27	ก่อนจะลงมือทำกิจกรรมทำความเข้าใจในงานที่จะทำเสียก่อน	3.76	0.66	มาก
28	การค้นหาคำตอบที่มีรูปแบบซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย	3.84	0.47	มาก
29	นักศึกษาชอบซักถามครูเรื่องที่สงสัย จนกว่าจะเข้าใจในปัญหานั้นอย่างแจ่มชัด	3.8	0.58	มาก

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความสนใจ
30	เมื่อเพื่อนนักศึกษาไม่เข้าใจในบทเรียนนักศึกษาพร้อมที่จะเข้าช่วยเหลือเพื่อนทันที	3.92	0.49	มาก
	คะแนนเฉลี่ยรวม	3.88	0.58	มาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

ผลคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตาราง 11 แสดงคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 ของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ก่อนและหลังโดยใช้การสอนรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์

ข้อที่	คะแนน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	10	22
2	12	25
3	15	22
4	12	25
5	8	26
6	5	24
7	11	22
8	12	20
9	10	19
10	14	20
11	8	22
12	5	23
13	12	28
14	11	20
15	14	21
16	11	22
17	16	25
18	9	26
19	13	25
20	12	24
21	11	27
22	18	26
23	20	21
24	13	26
25	15	30

ตาราง 12 แสดงคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 ของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ก่อนและหลังโดยใช้การสอนโดยวิธีการสอนปกติ

ข้อที่	คะแนน	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	13	17
2	12	19
3	15	20
4	12	22
5	20	25
6	14	22
7	11	21
8	5	15
9	5	16
10	14	19
11	11	20
12	13	18
13	12	17
14	8	15
15	12	20
16	11	22
17	15	23
18	10	20
19	10	21
20	12	19
21	11	18
22	18	25
23	15	25
24	9	20
25	9	15

ตาราง 13 แสดงคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 ของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 โดยใช้การสอนรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการสอนโดยวิธีการสอนปกติ

ข้อที่	คะแนน	
	กิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์	วิธีสอนปกติ
1	22	17
2	25	19
3	22	20
4	25	22
5	26	25
6	24	22
7	22	21
8	20	15
9	19	16
10	20	19
11	22	20
12	23	18
13	28	17
14	20	15
15	21	20
16	22	22
17	25	23
18	26	20
19	25	21
20	24	19
21	27	18
22	26	25
23	21	25
24	26	20
25	30	15

ตาราง 14 แสดงคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษา
ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 โดยใช้การสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์กับการสอนโดยวิธีการสอนปกติ

ข้อที่	คะแนน	
	กิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์	วิธีสอนปกติ
1	130	120
2	135	125
3	140	115
4	125	130
5	125	100
6	130	120
7	130	90
8	135	120
9	125	130
10	120	115
11	120	120
12	130	120
13	125	110
14	135	95
15	140	100
16	140	95
17	135	115
18	125	125
19	120	125
20	130	125
21	120	130
22	135	135
23	125	140
24	135	110
25	130	100

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ซ

ผลการวิเคราะห์โปรแกรมสำเร็จรูป

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 เรื่องตรรกศาสตร์ ของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้
การสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์
โดยใช้สถิติแบบ t-test dependent

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน	11.88	25	3.504	.701
	คะแนนหลังเรียน	23.64	25	2.812	.562

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน & คะแนนหลังเรียน	25	.050	.811

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
คะแนนก่อนเรียน - คะแนนหลังเรียน	11.76	4.381	.876	-13.57	-9.95	13.423	24	.000

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 เรื่องตรรกศาสตร์ ของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้
การสอนรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์
โดยใช้สถิติแบบ t-test dependent

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน	11.88	25	3.504	.701
	คะแนนหลังเรียน	23.64	25	2.812	.562

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน & คะแนนหลังเรียน	25	.050	.811

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
คะแนนก่อนเรียน - คะแนนหลังเรียน	11.76	4.381	.876	-13.57	-9.95	13.423	24	.000

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 เรื่องตรรกศาสตร์ของ
 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 โดยให้การสอนรูปแบบการเรียนแบบ
 ร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กับการสอนโดยใช้การสอนปกติ
 โดยใช้สถิติแบบ t-test independent

Group Statistics

	AA	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
เปรียบเทียบสอน	1	25	19.76	3.004	.601
	2	25	23.64	2.812	.562

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Equal variances assumed	.003	.956	4.715	48	.000	-3.88	.823	-5.535	-2.225
Equal variances not assumed			4.715	47.79	.000	-3.88	.823	-5.535	-2.225

เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ 1 เรื่องตรรกศาสตร์ของ
 นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 โดยการใช้การสอนรูปแบบการเรียนแบบ
 ร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มผลสัมฤทธิ์ กับการสอนโดยวิธีการสอนปกติ
 โดยใช้สถิติแบบ t-test independent

Group Statistics

	AA	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
เปรียบเทียบสนใจ	1	25	116.40	13.426	2.685
	2	25	129.60	6.442	1.288

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Equal variances assumed	10.93	.002	4.432	48	.000	-13.20	2.978	-19.188	-7.212
Equal variances not assumed			4.432	34.49	.000	-13.20	2.978	-19.249	-7.151